

Aanwezig

Voorzitter

De heer R. van der Meij

raadsleden en fractieassistenten:

De heer A. van den Berg

De heer T. van den Bosch

Mevr. M. ten Brummelaar (f.a.)

De heer D. Cupedo

de heer M. Ezinga

mevr. I. Jansen (f.a.)

mevr. N. Kistemaker

mevr. A. Koegler

mevr. M. Koopman

de heer G. Kruger

mevr. L. Maliepaard (f.a.)

mevr. B. Niesen (f.a.)

Mevr. W. Van Nunen

Mevr. L. Oude Alink (f.a.)

Mevr. J. Schröter-Haas

De heer R. Veerman

De heer M. Weterings

Portefeuillehouders:

wethouder mevr. Besteman

wethouder mevr. Bentvelzen

wethouder dhr. Lugthart

burgemeester dhr. Verkerk

Forumgriffier:

Mevr. P.E. van Santen

1. Opening

De voorzitter: Goedenavond, het is zeven uur. Van harte welkom allemaal bij het Forum Samenleving van 28 september. Ook de luisteraars, niet raadsleden, van harte welkom bij het Forum. We doen het weer eens digitaal, omdat de raadszaal op dit moment een kleine verbouwing ondergaat. Dat geldt zowel voor het Forum vandaag, Samenleving, als donderdag voor Stad. We hebben een aantal nieuwe commissieleden in ons midden. Even kort de vergaderregels. Als wij niet aan het spreken zijn, staat de microfoon uit. Moge duidelijk zijn. Als u iets wilt vragen, steekt u uw digitale handje even op. We hebben vanavond op de agenda staan de raadsvoorstellen en een aantal IB-brieven en vragen van de raad. Voor de raadsvoorstellen geldt dat ik sowieso alle fracties automatisch naloop. Dus daar hoeft u in eerste termijn niet uw handje voor op te steken. Voor wat betreft de IB-brieven, in eerste instantie alleen zal ik het woord geven aan de initiators van de IB-brief om die te agenderen. Mocht er andere fracties zijn die vragen willen stellen, even graag het handje omhoog.

2. Algemeen spreekrecht inwoners

De voorzitter: Dan begin ik met agendapunt 2, algemeen spreekrecht inwoners. Daar heeft zich één inspreker aangemeld, de heer Van Overbeek. Die wil ik via de griffie ook graag het woord geven, vijf minuten. De heer Van Overbeek.

De heer Van Overbeek: Voorzitter, dank u wel. Voorzitter, misschien toch heel even buiten de spreektijd, want ik wil graag vanaf deze plaats ook de welgemene gelukwens uitspreken aan Björn, voor het feit dat hij is voorgedragen tot burgemeester van Pijnacker-Nootdorp. Soms is het een weldaad voor een gemeente als een benoemd functionaris opstapt, maar in het geval van Björn is het een groot gemis voor Rijswijk. Ik wens hem in ieder geval alle succes, vanaf januari heb ik begrepen, in zijn nieuwe functie. Voorzitter, de gesproken woorden bij de video-opname en de geschreven verslagtekst van 31 augustus lopen op hoofdpunten parallel. Er is dus geen twijfel over wat er geschreven staat. Vele malen heeft in het verleden de raad de verslaglegging aangepast en aldus het verslag als politiek wapen tegen mij willen gebruiken. Want alleen de raad namelijk

stelt het verslag vast. Nu zal ik het conceptverslag gebruiken en het als wapen terug laten slaan op de raad. Voorzitter, mijn inspreektekst van 31 augustus is toegevoegd. Deze betreft het niet op die datum op de lijst van ingekomen stukken staan van mijn brief van 14 juni. Uit dat verslag blijkt dat geen enkel raadslid zich daar enige zorgen over maakte. Er worden, zoals altijd, om de hete brij heen enkele procedurele opmerkingen gemaakt, zoals begin een eigen politieke partij, of start een klachtenprocedure. Bij het aan de orde zijn van het punt ingekomen stukken, zwijgt de raad collectief in alle talen, ook na mijn inspreken over het ontbreken van die brief. Voorzitter, eigenlijk wordt dus impliciet vanuit de raad verwoord dat de raadsleden zelf wel bepalen of en zo ja, welke brieven op de lijst van ingekomen stukken worden geplaatst. Zo'n politiebureau-achtige bevoegdheid komt de raad niet toe. Ik verzet me daar fel tegen. Ik heb me dan ook gewend tot de interim-voorzitter van de raad en tot de griffie. Dus staat mijn brief van 14 juni vandaag wel op de lijst van ingekomen stukken. Laat, maar toch. Het vergt dus extra inspanningen van een inwoner, omdat u als raad in gebreke blijft in een poging uw eigen politieke gezicht te redden. Want voorzitter, ik ben me ervan bewust. Mijn brief van 14 juni is een kritische brief, maar ze is ook de volstrekte waarheid. Dus wil de raad elke discussie over de inhoud van die brief voorkomen. Mijn brief krijgt dan ook vandaag het afhandelingsadvies voor kennisgeving aannemen. Met andere woorden, niets met die brief doen. Doodzwijgen die brief. Het verval van de politiek op nationaal niveau krijgt zijn evenknie hier in Rijswijk. Maar voorzitter, mijn door de interim-voorzitter van de raad gehonoreerde verzoek, is een betekenisvol gegeven. Allereerst, de raad krijgt impliciet het corrigerende verwijt dat ze volkomen het onrechte gezwegen heeft over mijn brief. 2, duidelijk wordt dat het niet ter subjectieve beoordeling van de raad zelf om een brief wel of niet op de lijst van ingekomen stukken te plaatsen. 3, er dient eigenlijk door de raad een motiveren gegeven te worden indien zij een brief voor kennisgeving wil laten aannemen. Want alleen dan kan de raad dat voor kennisgeving aannemen, niet als politiek wapen hanteren. 4, de burger moet het recht krijgen inhoudelijk te reageren op een afhandelingsadvies, om misbruik van macht door de raad te voorkomen. Voorzitter, via u aan de voorzitter van de raad. Dit zijn enkele door mij getrokken conclusies en geformuleerde aanbevelingen ter versterking van de positie van de burger tegen de zelfbescherming en de machtswellust van de raad. Voorzitter van de raad, een publieke discussie daarover is noodzakelijk, zonder de spreektijd van de burger te beperken tot vijf minuten. Bovendien door de raad te verplichten inhoudelijk te reageren. Uw positie als interim-voorzitter is sterk. Gebruik die positie om een kentering ten goede tot stand te brengen na zo'n zeven jaar van een aantoonbaar gebrek aan commitment bij de vorige voorzitter van de raad en van gebrek aan moed en vernieuwingsdrang bij de raad zelf. Aan u, interim-voorzitter, het verzoek om als opdracht te aanvaarden een aanzet te geven voor het binnen de wettelijke kaders ontwikkelen van nieuwe spelregels tussen bestuur, politiek en inwoners. Aldus het toekomstbestendige samenwerkingsverband in kaart te brengen voor de straks nieuw aan te treden burgemeester. Tenslotte voorzitter van de raad, ik zie met grote belangstelling een reactie tegemoet en ben graag bereid vooraf met u daarover in gesprek te gaan. Ik dank u.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Van Overbeek. De felicitaties aan de heer Lugthart zijn in ieder geval goed overgekomen. Zijn er vanuit het Forum nog vragen voor de heer Van Overbeek. Ik zie niemand zijn of haar handje opsteken. Dank u wel voor het inspreken.

De heer Van Overbeek: Graag gedaan, voorzitter. Veel succes vanavond.

De voorzitter: Dank u wel.

3. Lijst van ingekomen stukken

De voorzitter: Dan ga ik over naar agendapunt 3. De lijst van ingekomen stukken, met het voorstel voor afhandeling. Zijn er opmerkingen over? Mevrouw Koegler van Rijswijks Belang.

Mevrouw Koegler-Böhm (RB): Dank u wel, voorzitter. Ik wilde graag de RA over het Strandwalfestival agenderen, volgende vergadering.

De voorzitter: Is daar steun voor van andere collega-raadsleden? Niet allemaal enthousiast. Ik zie de heer Kruger zwaaien. Nee, die doet een papiertje omhoog.

Mevrouw Van Nunen (PvdA): De Partij van de Arbeid ondersteunt dit voorstel.

De voorzitter: **Dan is het voor het eerstvolgende Forum geagendeerd. Het raadsadres van het Strandwalfestival.** Nog meer opmerkingen?

Mevrouw Koopman (D66): Een puntje van orde mijnheer Van der Meij, voorzitter. Volgens mij hadden we afgesproken dat als je iets wilde agenderen dat ook even motiveert. Dat helpt misschien om het wel of niet te ondersteunen.

Mevrouw Koegler-Böhm (RB): Ik wil het wel even kort toelichten hoor, voorzitter.

De voorzitter: Gaat uw gang, mevrouw Koegler.

Mevrouw Koegler-Böhm (RB): Ik wil de brief graag agenderen, omdat er eigenlijk aangegeven wordt dat er misschien gekozen gaat worden voor niet een geheel gratis festival, zoals we gewend zijn. Daar willen we graag even het debat over aangaan.

De voorzitter: Lijkt me voldoende motivering. We nemen het mee voor de agendering, het eerstvolgende Forum Samenleving.

De voorzitter: Ben ik bij agendapunt 4, de vaststelling ...

De heer Kruger (BVR): Voorzitter

De voorzitter: Mijnheer Kruger.

De heer Kruger (BVR): Dank u. We hebben nog de IB 21 096. Die zouden wij graag komend Forum willen bespreken. Als u even de reden op wilt geven. Wij vinden een onderzoek naar extreemrechts wat selectief. Wij hebben wat vragen over dat er volledig extremisme is, van links, rechts, midden, islamitisch, weet ik veel wat. Je kan van alles verzinnen. Want zwarte piet, alles wordt over de schutting heen gegooid. Wat willen wij graag in het Forum behandeld zien, zodat de burgemeester daar uitleg over kan geven.

De voorzitter: Duidelijk mijnheer Kruger. Is er vanuit het Forum ondersteuning hiervoor?

Mevrouw Ten Brummelaar-Hermans (RB): Ja, RB steunt dit voorstel.

De voorzitter: **Dan is IB 21 096 geagendeerd voor het eerstvolgende Forum Samenleving.** Dan sluit ik nu echt dit agendapunt af.

4. Vaststelling agenda

De voorzitter: Dan ga ik naar agendapunt 4. Vaststelling van de agenda. Ik weet dat wethouder Lugthart voor agendapunt 15 een mededeling heeft, inzake brief sturen Vredenburg.

Wethouder Lugthart: Dat klopt inderdaad, omdat het raadsadres Vredenburg op de agenda staat. Inmiddels heeft er al onderzoek plaatsgevonden naar de energie en elektriciteitskosten. Daar hebben constructieve gesprekken plaatsgevonden met het bestuur. Compensatie vanuit de TVO-regeling lijkt ook nog de volledige accommodatiekosten te compenseren. Dus de brief is wat achterhaald. Het voorstel zou eigenlijk zijn aan uw raad om het voorstel dan ook voor nu af te voeren. Dat wij, zodra het gesprek heeft plaatsgevonden op 7 oktober, meer informatie richting de raad versturen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Lugthart. **Ligt het verzoek voor om agendapunt 15 met deze mededeling van de agenda te halen.** Efficiënt verloop van de vergadering. Is het Forum daarmee akkoord? **Daar gaat het Forum mee akkoord.**

De heer Ezinga (VVD): Ik snap heel goed de redenering van wethouder Lugthart. Ik zou wel willen suggereren om de vragen die wij hebben voorbereid ten aanzien van dit agendapunt schriftelijk hem toe te sturen, opdat de vragen die eventueel niet worden behandeld in het verloop alsnog worden behandeld.

De voorzitter: Ik zie een duimpje van de heer Lugthart. **Is prima om nog even wat aanvullende, schriftelijke vragen bij hem neer te leggen.**

De heer Ezinga: Dank u wel.

5. Mededelingen college

De voorzitter: Dan ga ik naar agendapunt 5. Mededelingen college. Zijn er vanuit het college mededelingen te doen? Er zijn geen mededelingen.

6. Terugkoppeling Gemeenschappelijke Regelingen o.a. jeugdzorg

De voorzitter: Ga ik naar agendapunt 6. Terugkoppeling Gemeenschappelijke Regelingen, onder andere jeugdzorg. Terugkoppelingen uit de Gemeenschappelijke Regelingen te doen vanuit het Forum? Die zijn er niet.

7. Overzicht toezeggingen en moties

De voorzitter: Dan ben ik bij agendapunt 7. Overzicht toezeggingen en moties. Zijn daar opmerkingen? Ik zie mijnheer Ezinga als eerste. U heeft het woord.

De heer Ezinga (VVD): Het valt volgens mij wel binnen de orde van toezeggingen en moties. Het gaat over artikel 44 vragen die al sinds juli ter beantwoording liggen te wachten. Ik zou graag aan het college willen

vragen wanneer zij worden behandeld. Want ik vind het eigenlijk wel een beetje verbazingwekkend, op zijn lichtst gezegd, dat er nog steeds geen technische beantwoording heeft plaatsgevonden.

De voorzitter: Akkoord. Dit valt onder de verantwoordelijkheid van de burgemeester. Ik weet niet of die aanwezig is. Ik zie de heer Verkerk. Burgemeester Verkerk, kunt u iets zeggen over de afhandeling, beantwoording achterstallige artikel 44 vragen?

Burgemeester Verkerk: We zijn er hard mee bezig. Dat weet u.

De voorzitter: Dat was een kort en krachtig antwoord. De heer Ezinga.

De heer Ezinga (VVD): Dat snap ik zeer, dat hij hard bezig is, maar ik mag toch wel zeggen dat het nu een, twee, drie maanden geleden is. Ik hoop hem zo spoedig mogelijk in de beantwoording dan terug te zien.

Burgemeester Verkerk: Ik herhaal wat ik heb gezegd. Ik ben er hard mee bezig.

De voorzitter: Ga ik naar mevrouw Kistemaker, over de lijst van moties en toezeggingen.

Mevrouw Kistemaker (GL): Ik mis een toezegging aan de raad van september. Namelijk de toezegging van de wethouder Besteman, dat zij de terugkoppeling over de participatie speelzone Wilhelminapark naar de raad zou sturen.

De voorzitter: **Dat wordt aan de lijst van toezeggingen toegevoegd.**

De voorzitter: Dan ga ik over naar mevrouw Ten Brummelaar, van Rijswijks Belang.

Mevrouw Ten Brummelaar-Hermans (RB): Wij hebben een drietal punten. Ik zal ze in een adem opnoemen. Hopelijk kunnen ze dan beantwoord worden. Toezegging 220 vragen wij ons af wat de status van het plaatsen van het cameratoezicht op de hotspots. We hebben een vraag met betrekking tot nummer 209, hoe het zit met de evaluatie rondom de deelscooters, want het eerste jaar loopt aankomende maand af. Hij staat niet op de lijst van afdoeningen, maar hoort daar wat ons betreft wel, dat is de prikkelarme dag op de kermis, toegezegd door de heer Bezuijen, burgemeester Bezuijen vorig jaar. De kermis is er aankomende week. Wij vragen af wanneer de prikkelarme dag is.

De voorzitter: Dank u wel. Ik ga toch gelijk kijken of ik het college kan verleiden voor een kort antwoord op de hotspots, de toezegging nummer 220. Burgemeester Verkerk is dat denk ik.

Burgemeester Verkerk: We zijn ermee bezig. Ik heb dat niet paraat. We zijn bezig. Ik kan u wel verder vermelden dat de overbelasting van met name de ambtenaren die dicht bij het College van Bestuur en B&W functioneren, op dit moment een grote overdruk hebben van zaken die actueel zijn. Dus de hele actuele bestuurlijke zaken moeten direct worden opgelost. Dat betekent dat het andere werk iets langer blijft liggen. Dat heeft vooral te maken met de gigantische overdruk die men op dit moment ervaart.

De voorzitter: Ik zou het college willen vragen om toch een tijdsindicatie te geven bij de afhandeling van de moties. Dan heeft de raad een enig houvast waarin ze een reactie terug kan zien. De deelscooters, volgens mij heeft dat ...

Burgemeester Verkerk: Wij werken er hard aan, maar ik moet wel ...

De voorzitter: De microfoon staat inmiddels uit bij de heer Verkerk. De evaluatie van de ... Duidelijk, heer Verkerk. Het antwoord is overgekomen. Dat u er hard aan werkt met de ambtelijke organisatie.

Burgemeester Verkerk: Er zitten niet meer dan zestig werkuren in een week. Die zijn gewoon volledig in beslag genomen door actuele taken.

De voorzitter: Is duidelijk. Ik ga over naar de evaluatie van de deelscooters. De heer Lugthart.

Wethouder Lugthart: Volgende maand voorzitter.

De voorzitter: Volgende maand. Zetten we op de lijst van de toezeggingen. De prikkelarme kermis, dat is inderdaad nog een toezegging die ook burgemeester Bezuijen heeft gedaan. Ik weet niet of de heer Verkerk die paraat heeft.

Burgemeester Verkerk: Nee, maar ik kan dat binnen een dag leveren.

De voorzitter: Dat is snel. Dank u wel. Die heeft u alvast binnen, mevrouw Ter Brummelaar. Ga ik naar mevrouw Schröter, ook over de lijst van toezeggingen.

Mevrouw Schröter-Haas (CDA): Het betreft punt 219. Dat het college in september een gesprek heeft met de wijkagenten om te horen wat gebeurt er in de wijken. Het gaat om de overlastgevende jongeren. Er zijn signalen dat deze overlast alleen maar erger wordt. Nu vroegen we ons af, heeft dit gesprek inmiddels plaatsgevonden? Wat er verder mee gebeurt?

De voorzitter: Burgemeester Verkerk, gesprek met de wijkagent over overlastgevende jongeren.

Burgemeester Verkerk: Wij hebben dat gesprek gevoerd. Was een zeer goed gesprek. Het heeft alle aandacht. Niet alleen van de wijkagenten, maar ook van de beleidsafdelingen en uitvoeringsafdelingen van de gemeente. Dus er wordt met vereende krachten naar gekeken.

De voorzitter: Dank u wel. Volgens zie ik geen handjes meer met betrekking tot het agendapunt toezeggingen.

De overzichten zijn hiermee vastgesteld.

8. Vaststellen Forumverslag 31 augustus 2021

De voorzitter: Ga ik over naar agendapunt 8. Vaststelling Forumverslag van 31 augustus. Kan dat bij deze vastgesteld worden? **Dat kan bij deze.**

9. Raadsvoorstel Verordening Wet maatschappelijke ondersteuning Rijswijk 2022 (21 053)

De voorzitter: Dan ben ik inmiddels aangekomen bij agendapunt 9. Het eerste raadsvoorstel van vanavond, waarbij ik alle fracties, zoals ik net zei, na zou lopen. Raadsvoorstel Verordening Wet maatschappelijke ondersteuning Rijswijk 2022. Er zijn in ieder geval vragen aangekondigd door de fractie van Beter voor Rijswijk en PvdA. Dus daar wil ik in ieder geval mee beginnen.

De heer Kruger (BVR): Ik had de vragen dus schriftelijk ingestuurd. Ze zijn ook als zodanig op iBabs geplaatst. Ik heb inmiddels vanmiddag daar een beantwoording op gekregen met de tekst van, dat gaan we ook op iBabs zetten. Alleen ik zit nu te zoeken. Ze zijn er niet opgenomen. Dat is jammer. Ik heb ze wel doorgelezen. In grove lijnen komt het er wel op neer dat ik een aantal inhoudelijke reacties heb gekregen, met name om de leesbaarheid van die stukken te verbeteren. Het bleken dus oude stukken te zijn, knippen en plakken. Maar de ambtenaren gaan allemaal op cursus, heb ik begrepen. Dus het wordt volgend jaar allemaal een stuk beter. Ik heb ook een reactie gehad over het gebruik van de strijkservice. Niet voor ons, maar voor mensen die een uitkering hebben. Daar is een reactie op gekomen dat het op dit moment ook niet helemaal aan de orde is. We zien ook de ervaring hoe dat dan bij anderen loopt. Ik heb ook nog gevraagd, heel kort samengevat voor de kijkers thuis, toekenning van een PGB als mensen in het buitenland verblijven, daar een toelichting op te geven. Iemand die een WW-uitkering krijgt, die mag maar maximaal 28 dagen naar het buitenland. Blijft hij langer en als hij het eerlijk opgeeft, dan wordt zijn uitkering gestopt voor de periode dat hij er niet is. Niet helemaal vergelijkbaar. Hier kom je ook situaties tegen dat om studie daar kunnen zitten. Eigenlijk niet zo'n grote rol speelt. Eigenlijk het enige verzoek is om de vinger aan de pols te houden. Als naderhand blijkt dat men bijvoorbeeld, zoals vaak gebeurt, tegen allerlei reisadviezen op bezoek gaat naar familie ergens in Afghanistan en ze blijft er drie, vier maanden in dat land achter, dat het niet zo kan zijn dat die betalingen van die PGB gewoon doorgaan als ze daar een aanspraak op zouden kunnen maken. Daar moeten we dan echt alert op blijven, dat er geen misbruik van gemaakt kan worden. Omdat met name de gelden die beschikbaar zijn voor het inkopen van zorg in het buitenland, als ze dat nodig hebben, is ook aanmerkelijk goedkoper. Maar daar wordt in ieder geval, is in de reactie een verduidelijking aan gegeven. Verder heb ik nog gevraagd over de 100 procent. Dat de CAK geïnd wordt als het inkomen valt boven de 130 procent. Ik vroeg ook, waarom niet 100 procent? 130 procent is eigenlijk het level van de armoedebestrijding. Bepaalde grens of zo. Ik heb hier niet letterlijk de tekst meer voor me, want die moet ik op mijn iPad zoeken. Dat heb ik toevallig niet bij me. Ik heb begrepen, heb ik ook gevraagd, of er een intensieve controle gaat plaatsvinden over eventueel misbruik van PGB's door, dat lees je weleens in de media, bureautjes, hulpverleners. Maar daarover heb ik een reactie gekregen dat er echt actief naar gekeken wordt. Dat ook met betrekking daarop er een intensief contact zal plaatsvinden met de buurgemeenten. Dus wat dat betreft kan ik aangeven dat de vraag van Beter voor Rijswijk, we kunnen volgens mij net zo goed dit soort vergaderingen helemaal maar schriftelijk gaan houden, want we doen het eigenlijk nu dubbelop. Maar ze zijn in principe nu wel beantwoord.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Kruger, de beantwoording staat overigens nu wel op iBabs tezamen met de beantwoording van PvdA. Ik denk dat er even iets verversst moet worden. Ga ik over naar de fractie van de PvdA, of haar vragen voldoende zijn beantwoord op iBabs. Wie mag ik daarvoor het woord geven? Mevrouw Van Nunen?

Mevrouw Van Nunen (PvdA): Ik kan kort zijn, de vragen over waar de PGB-vertegenwoordiger aan moet voldoen op een PGB te mogen beheren, die zijn voldoende beantwoord wat betreft onze vraag. Dus er staan voldoende criteria in die voldoende vertrouwen geven dat dat goed geborgd is. Dus voorzitter, daarmee ben ik tevreden.

Mevrouw Kistemaker (GL): Ik kan het kort houden, want vorig jaar zijn natuurlijk heel veel aanpassingen gedaan aan de verordening. Volgens mij is het dit jaar niet heel veel anders. Ik had een vraag inderdaad ook

over het beheren van een PGB, maar die is al gesteld en zelfs ook al beantwoord. Mega efficiënt. Ik heb vorig jaar nog wel een vraag gesteld over de termijnen. Die wil ik eigenlijk herhalen, want ik zie dat in deze verordening termijnen gehandhaafd zijn. Iemand doet een aanvraag. Dan heeft de gemeente zes weken de tijd voor een onderzoek. Dan nog eens tien werkdagen de tijd om de resultaten van het onderzoek te delen. Daarna doet de cliënt de definitieve aanvraag. Dan heeft de gemeente nog eens twee weken de tijd om de beschikking af te geven. Dat is best wel lang. Vorig jaar gaf de wethouder eigenlijk aan van, het gaat heel vaak wel binnen die termijn en het gaat ook steeds beter. Dus ik vroeg me af, waarom zijn die termijnen dan toch nog steeds zo lang? Waarom niet wat korter gesteld?

Mevrouw Koopman (D66): Ik heb een beetje een rare lamp, zie ik in mijn achtergrond. Maar goed, niks aan te doen. Dit is mijn hotelkamer. Dit is vooral een vrij technische verordening, waar ik op zich niet heel veel vragen over heb. Ik heb een vraag nog over PGB die nog niet gesteld was. Ik heb snel even de antwoorden van PvdA gescand. PGB kan natuurlijk alleen worden ingezet op basis van de criteria van een maatwerkvoorziening, net als bij zorg in natura. Maar volgens mij kan de PGB op basis van ... Er hoeft alleen maar een budgetplan te worden ingevuld, maar kan men wel dezelfde zorgverleners kiezen. Maar dat vind ik niet helemaal duidelijk erin staan. Wat ik ook niet helemaal duidelijk vond, wil ik graag nog een toelichting op, is, hoe wordt er nu bepaald of bij PGB het gaat om tijdig, veilig, doeltreffend en kwalitatief goede diensten. Want dat zou best heel subjectief kunnen zijn. Misschien dat er nadere beleidsregels zijn om dat te verduidelijken. Maar hoe weten mensen nou dat dat zo is? De formele zorg via een PGB moet voldoen aan dezelfde kwaliteitseisen als in ZIN. Maar de informele zorg volgens mij niet. Daarom is het tarief ook lager. Maar dat zie ik eigenlijk niet heel duidelijk terugkomen in de verordening waarin de ... Of er nog nadere regels zijn voor die informele persoon die de zorg heeft, bijvoorbeeld bij begeleiding of ... Dus daar had ik nog een paar verduidelijkende vragen.

De heer Ezinga (VVD): Voorzitter, wij hebben geen vragen.

Mevrouw Schröter-Haas (CDA): Wij hebben ook geen aanvullende vragen.

Mevrouw Jansen (Wij): Wij hadden ook geen vragen omtrent dit raadsvoorstel.

Mevrouw Ten Brummelaar-Hermans (RB): Wij sluiten ons aan bij de vraag van GroenLinks over de doorlooptijd van aanvragen. Kan dat niet wat sneller inderdaad? Verder geen aanvullende vragen.

De voorzitter: Dank u wel. Zijn we aan het einde van de eerste termijn. De beantwoording is aan wethouder Bentvelzen.

Wethouder Bentvelzen: Dank aan de gestelde vragen vooraf. Fijn dat de beantwoording in ieder geval duidelijk was. Ik vind het ook erg efficiënt, net als mevrouw Kistemaker, om het ook op deze manier te doen. Dus daar kunnen wij elkaar vinden. U vraagt mij, dat met die termijnen, waarom we dat nou niet anders in die verordening zetten. Dat heeft te maken met het feit dat die termijnen ook wettelijk bepaald zijn. Daarin geven we nog steeds aan, vanuit Rijswijk willen we het altijd sneller doen. Willen de mensen niet onnodig lang laten wachten en echt tot het uiterste gaan in die termijnen die daar wettelijk voor staan. Maar daarom hebben we het ook gehouden zoals het is en zoals het hiervoor ook was. Ik hoop dat ik u daarmee afdoende beantwoord

heb. **Mevrouw Koopman** heeft mij nog een aantal vragen gesteld. Nu weet ik niet of ik ze allemaal goed heb meegekregen. Maar de vraag die u stelde over de informele zorg rondom PGB, dat staat wel opgenomen in de beleidsregels. Dus daar zijn wel regels voor, maar ik kan ze nu wel allemaal opnoemen, maar dat wordt misschien wat lastig voor de rest. Dus ik hoop dat u zelf nog even kunt kijken naar die verordening. Mocht het dan nog steeds niet afdoende zijn, dan weet u mij te vinden. Maar de beleidsregels staan wel opgenomen, ook voor informele zorg. U heeft mij nog gevraagd, wie bepaalt er nu of het tijdig is, veilig is en al die andere aspecten die ... Daar worden de consultants ... Die zijn erop getraind om dat allemaal af te pellen, met degene die de PGB aanvraagt. Dus daarin is, in die zin, op goed vertrouwen dat de consultants, dat doe ik, hun werk goed doen. Op die manier iedere PGB-aanvraag individueel goed bekijken en of dat klopt met hetgeen wat ze aanvragen. Volgens mij ben ik nog een vraag vergeten, voorzitter, maar ik kreeg het niet helemaal mee vanuit **mevrouw Koopman**, dus ik hoop dat ze die in tweede termijn zou willen herhalen alsjeblieft.

De voorzitter: Dank u wel. De tweede termijn. Ik denk dat die heel kort kan gaan. De heer Kruger, Beter voor Rijswijk, nog behoefte aan een tweede termijn?

De heer Kruger (BVR): Aan de tweede termijn, nee. Ik val weg. Ik ben er weer. Ik wilde de wethouder bedanken voor de schriftelijke antwoorden die ik al vandaag heb ontvangen. Daar was ik erg tevreden over. De overige opmerkingen van mijn collega's, bij de ook andere partijen, ook bijzonder goed gevolgd. Ik ben benieuwd naar de reacties erop. Verder heb ik in tweede termijn niets te vragen.

Mevrouw Kistemaker (GL): Nee, dank u.

Mevrouw Koopman (D66): Volgens mij is één vraag nog niet beantwoord. Dat is de eerste. Dat op zich de cliënt wel een budgetplan voor het PGB opstelt, maar volgens mij hoeft daar niet in. Maar kan je wel zelf gewoon de zorgverlener kiezen die je van dat budget wilt? Dat vond ik niet helemaal duidelijk.

De voorzitter: Daar komt de wethouder nog even op terug dan. VVD, CDA, Wij. Rijswijk, Rijswijks Belang, geen vragen in tweede termijn? De PvdA is ook voldoende beantwoord? Dan ga ik nog over voor de laatste vraag naar mevrouw Bentvelzen.

Wethouder Bentvelzen: Eenieder kan de zorgverlener zelf kiezen, mevrouw Koopman. Dus die mogelijk is er wel, zover mij bekend.

De voorzitter: Dan zijn we aan het einde van de tweede termijn. Mag ik concluderen dat dit raadsvoorstel als akkoordstuk naar de raad mag? Dat mag. **Dus bij deze als akkoordstuk.**

10. Raadsvoorstel Regiovisie Jeugdzorg Haaglanden 2021-2026 (21 054)

De voorzitter: Ga ik over naar agendapunt 10. Raadsvoorstel Regiovisie Jeugdzorg Haaglanden. Daar zijn vooraf technische vragen al gesteld door de fracties VVD, PvdA en Wij. Rijswijk. De beantwoording staat ook op iBabs inmiddels. Ik loop even alle fracties na. Begin ik met de indieners van de vragen vooraf.

Mevrouw Jansen (Wij): De beantwoording hebben we inderdaad al mogen inzien. Aan de hand daarvan heb ik eigenlijk geen verdere vragen. Ik ga ervan uit dat mevrouw Koopmans nog straks een heel relaas zal houden. Zover ik begreep, is er namelijk in de regio nogal wat gedachtes over dit raadsvoorstel. Dus ik wacht dat ook nog even af, of ik daar misschien eventuele, in tweede termijn, verduidelijkende vragen nog over wil stellen. Dank u wel.

Mevrouw Maliepaard (PvdA): De vragen zijn beantwoord. Wij laten het hierbij voorlopig.

De heer Ezinga (VVD): Ook dank aan de wethouder voor de beantwoording van de vragen. Geen vragen in deze termijn.

De heer Kruger (BVR): Wij hebben het stuk met belangstelling gelezen. We hebben er eigenlijk helemaal geen op- of aanmerkingen kunnen vinden. Dus wat dat betreft krijgt u de zegen van ons.

De heer Van den Bosch (GL): Wij zijn best tevreden met die uitgangspunten. Het verhaal is ook duidelijk en helder. Maar ik mis nog een puntje van de visie, dat is de uitvoerbaarheid. Want dan zit je dus op het instrumentarium. Daar heb ik wat vragen over, met name op het gebied van personeel en financiering van de jeugdzorg. Dat bepaalt meteen de uitvoering. De vraag is eigenlijk van, is daar nog een visie op mogelijk? Of kunnen we op die manier met die problemen van financiering en mensen deze visie dan wel uitvoeren? Dat is de vraag die ik heb.

Mevrouw Koopman (D66): Voor ons ligt een belangrijk document, wat inhoudelijk goed is en waar duidelijk door alle partijen is geparticipeerd. Door de zorgverleners, de ouders en jeugdigen en ook door de raden. Dus mijn complimenten daarvoor. Is een goed stuk. Waar ik wel wat kritischer over ben, is het vervolgproces. Ik zag in de vragen die ik net scande, dat er inderdaad antwoorden waren dat mevrouw Jansen daar ook een vraag over heeft gesteld. In het vervolg, in het raadstuk, dus het kopje het vervolg en in 6.5, sturingsinstrumenten onder governance van de regiovisie zelf, is er met name ook in het platform H10 Jeugd in de regio best nog wel wat gesprek over dat het eigenlijk nu lijkt alsof we de sturing weggeven. Dat er de komende vijf jaar alleen nog maar iets ter informatie aangegeven wordt. Omdat het een informele netwerkorganisatie is, terwijl weldegelijk ook regionaal beleid nu wordt opgezet. Dus over de GR en het servicebureau, wat een uitvoeringsorganisatie is, daar mogen we formeel een zienswijze op indienen. Maar op de regionale beleidscomponenten, jaarplannen en het jaarverslag niet. Daar willen wij nog wel een amendement over indienen, zodat we dat ook daadwerkelijk opnemen dat het mandaat niet helemaal bij de wethouders komt te liggen bij de jaarplannen en jaarverslag. Ik zag dat u al wilde voorstellen om de jeugdmonitor in samenwerking met de raden te ontwikkelen. Dat is iets wat we daarin ook gewoon willen opnemen in de tekst van het document. Dus daar willen we in ieder geval wel nog een stuk aanpassen. Tot zover mijn eerste termijn.

Mevrouw Schröter-Haas (CDA): Ik heb geen aanvullende vragen, voorzitter.

Mevrouw Koegler-Böhm (RB): Een mooie visie die voorligt. Er is ook hard aan gewerkt door de verschillende partijen. Dus Rijswijks Belang is daar erg blij mee. Ook veel van wat wij in de raad besproken hebben, zien we erin terugkomen. Dus ook wel een complimentje naar onze eigen inzet. Het is ook mooi, een geformuleerde

ambitie als we die binnen vijf jaar realiseren. Dat is natuurlijk best nog wel een hele uitdaging. Ik denk dat we het daar ook allemaal wel over eens zijn. De zorg van Rijswijks Belang zit ook naar de vervolgstappen nu. De vertaalslag van de regiovisie naar de dagelijkse praktijk. Er wordt al veel gevraagd van medewerkers in de zorg. Dus hoge werkdruk en er is een groot personeelstekort. Dus wij vragen ons af in hoeverre onze partners klaar zijn om met deze nieuwe visie aan de slag te gaan. Kan de wethouder toelichten hoe zij dat ziet? Voor het mandaat kunnen we aansluiten bij het verhaal van D66. Dat steunen wij dan ook. Tenslotte willen we nog even benadrukken dat er wordt gesproken over de inkoopcontracten. Die zijn afgesloten voor twee jaar, met mogelijkheid tot twee keer verlengen van twee jaar. Dat verlengen is voor Rijswijks Belang in ieder geval geen vanzelfsprekendheid. Dus de vraag om de raad daar tijdig in mee te nemen.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Koegler. Ga ik over naar de wethouder, mevrouw Bentvelzen.

Wethouder Bentvelzen: Dank voor de complimenten. Maar zeker ook sluit ik aan bij de laatste spreker, **mevrouw Koegler**, dat de complimenten ook wel wat waard zijn richting de raad zelf, die vanuit Rijswijk ook zeker goed mee geparticipeerd hebben en continu aanwezig waren bij de H10 raadsledenbijeenkomsten, kan ik wel zeggen. Want daar zit een heel groot participatieproces om dit stuk heen. Dus ook **mevrouw Koopman** ondersteun ik in de woorden, dit is geschreven met raadsleden, ouders, jeugdigen, iedereen die je erbij kunt bedenken die hebben hier een steentje aan bijgedragen. Daarin wil ik toch rondom het amendement, want die is in meerdere gemeenten natuurlijk momenteel ... Wordt hij ingediend. Het is volgens mij een H10 raadsledenamendement, die in ieder geval gister ook in de raad van Zoetermeer, meen ik, over de tafel heen is gegaan. Wat ik hier wil meegeven, is dat wanneer raadsleden het wenselijk vinden dat er in het najaar nog een vijfde bijeenkomst georganiseerd kan worden, waarin wij kunnen spreken met elkaar over de manier waarop we werken aan de kwaliteitstoetsing en de kwaliteitsontwikkeling. Ook onze eigen lokale ruimte voor iedere gemeente apart van zichzelf om hun eigen sturing daaraan te geven. Want ik denk dat dat voornamelijk ook heel erg belangrijk is, dat we ook onze eigen lokale sturing daarin niet vergeten. Daarin weet u dat we nog in gesprek komen met elkaar over het jaarplan, het einde van dit jaar. In het najaar van 2021 wordt het jaarplan 2022 opgeleverd. In dat plan wordt ook een hele planning opgenomen voor het komen tot de KPI's, de zogenoemde KPI's, de Jeugdmonitor en ook alle andere ambities. Dat plan gaat in het najaar ook nog naar de raad. Dus daarin kunt u al van alles meegeven. Dus voor ons is het heel erg belangrijk, voor ons bedoel ik voor ik denk de bestuurders van de hele H10, dat eerst die regiovisie wordt vastgesteld en we vervolgens nog kleuring kunnen geven aan de stukken die nog in uitvoering moeten komen. Daarin stuur ik dus aan op dat gesprek of dat debat wat we nog met elkaar aangaan rondom het jaarplan. Daarin wil ik hierbij het aanbod doen om te kijken hoe we die vijfde bijeenkomst, want er zijn er vier geweest, dus een vijfde bijeenkomst kunnen organiseren. Zodat jullie ook het gevoel krijgen bij die kwaliteitssturing en die kwaliteitstoetsing. Zeker niet vergeten onze eigen gemeente daarin goed mee te nemen. Dus ik hoop dat ik daarmee ... Dat het amendement niet nodig is. Dat we vanuit Rijswijk het op deze manier kunnen en willen doen. Voor de rest is er nog een vraag gesteld door **de heer Van den Bosch** over een visie op personeel en financiën. Mijnheer Van den Bosch, ik ben het met u eens, het is volgens mij niet ... Ik denk dat niemand daarvan schrikt als ik zeg, joh, er is geen personeel te vinden in deze sector, want het is gewoon dramatisch dat je denkt, er is superveel werkgelegenheid, maar er zijn weinig mensen, personeelsleden te vinden. Tegelijkertijd is het wel zo dat de uitvoering waar u op aanstuurt een onderdeel is van de jaarplannen. Ook dat zal u terugzien als in het najaar van 2021, van dit jaar, de jaarplannen nog op tafel komen bij u als raad. Waarin we met elkaar ook nog het

debat aangaan. Dus ik hoop, **mijnheer Van den Bosch**, dat we elkaar daar nog verder zullen spreken over, hoe gaan we nou om met personeel en hoe gaan we om met de financiën, niet alleen voor de H10, maar voor heel Rijswijk. Want daar komt nog een vertaalslag van deze visie, regiovisie, in al die jaarplannen voor de komende vijf jaar. Dus wij hebben echt nog wel wat huiswerk met elkaar te doen, maar dit is stap één. Ik hoop dat we die met elkaar kunnen en willen zetten. Voorzitter, dat is mijn beantwoording in eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Bentvelzen. Loop ik nog even snel de fracties na. **In ieder geval een toezegging genoteerd dat u een vijfde bijeenkomst gaat organiseren rondom de kwaliteitstoetsing jeugdzorg in het najaar**. Daar kan in ieder geval mevrouw Koopman op reageren wat ze daarvan vindt. Beter voor Rijswijk, ik loop even het rijtje langs.

De heer Van den Bosch (GL): Ik begrijp uit de beantwoording, dat vind ik ook een logische, dat je eigenlijk de effecten van het instrumentarium ziet in die jaarplannen. Maar dan blijft toch nog even een vraag staan van, je weet dat dit een probleem is, moeten we dan toch ook niet een visie hebben over van wat we laten vallen als we het niet hanteren. Want dat is een beetje het probleem waar ik mee zit, zo van, de ambitie is mooi, de uitgangspunten zijn erg goed, maar ik probeer ook iets te krijgen van die realiteitsgehalte. Maar komen we daar wel op terug, maar het gaat me eigenlijk om de ontwikkeling in het instrumentarium, hoe we daar vat op kunnen krijgen.

Mevrouw Koopman (D66): Hartelijk dank voor de beantwoording. Die regiobijeenkomst, ik denk dat iedereen die hier graag inderdaad georganiseerd wil hebben. Het lijkt me heel goed om op die manier mee te denken, ook over de kwaliteitssturing en -toetsing, hoe we dat kunnen invullen. Ik denk dat dat een goed instrument is daarvoor. Wat betreft uw aanbod om het jaarplan te bespreken, daar ben ik natuurlijk ook groot voorstander van. Alleen als het zo staat in dat in de regiovisie zelf, in het raadsvoorstel, dat het alleen maar ter informatie wordt aangeboden, dan is het voor mij echt niet voldoende. Want u gaat het wel met ons bespreken, maar wie weet als er een andere wethouder op een gegeven met komt en het is een visie voor een aantal jaren, dan wordt het uiteindelijk misschien alleen maar toegestuurd naar de raad en mogen we het bij ingekomen stukken agenderen. Wat dat betreft vind ik zo'n jaarplan te belangrijk, dat we dat kunnen afdoen met dat ingekomen stuk waar we wat over mogen zeggen. Dus ik zou dat toch nog echt wel iets beter willen borgen, in het stuk zelf ook, dat we niet helemaal het mandaat weggeven, het is alleen ter informatie. Maar dat er daadwerkelijk, of dat nou een zienswijze is of dat het een formeel plek is ... Maar ik denk dat een zienswijze een goed punt is waar we toch een aantal dingen nog kunnen aan gaan wijzigen. Dat wilde ik in ieder geval nog meegeven. Dus u heeft mij nog niet overtuigd dat we geen amendement gaan indienen.

De heer Ezinga (VVD): Nee, dank u wel.

Mevrouw Jansen (Wij): Ik wilde even zeggen dat ik me aansluit bij de woorden van mevrouw Koopman. Ik ben inderdaad wel gecharmeerd van de uitnodiging van de wethouder omtrent een nieuwe bijeenkomst. Maar ik denk dat we ook in het voorstel zelf moeten borgen dat we ook alle jaarplannen ter zienswijze, om het zo maar te zeggen, voorgelegd krijgen. Dus daar steun ik haar in.

Mevrouw Maliepaard (PvdA): Nee, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Bentvelzen, voor de tweede termijn.

Wethouder Bentvelzen: Dank aan de raadsleden voor deze vraag nog in tweede termijn. Ik denk dat ik nog niet helemaal concreet genoeg was in mijn eerste termijn, **mevrouw Koopman**. Dus om die concreet te maken, ik zou zeggen tegen de voorzitter, let op en schrijf mee, ik wil graag toezeggen dat er in het jaarplan van 2022, dus die we in het najaar van dit jaar nog gaan bespreken, wordt opgenomen rond de monitoring dat het jaarplan niet ter kennisgeving wordt aangenomen, maar ter bespreking. Ik hoop dat dat voldoende duidelijkheid met zich meebrengt. Dat we dus met elkaar daarover in gesprek blijven. **Mijnheer Van den Bosch**, om het dan maar even af te maken, daarna heeft **Martine** mij nog wat te vragen, denk ik, de uitvoerbaarheid rondom het jaarplan. Daar kom ik nog op terug. We bespreken de jaarstukken dus met elkaar, of die jaarplannen. Het is niet ter kennisgeving. Dus ook het ambitieniveau, of we het allemaal halen, dat bespreken we dus met de jaarplannen met elkaar. Dat komt iedere keer weer terug.

Mevrouw Koopman (D66, ter interruptie): Exact. Op zich voor het plan voor 2022 geloof ik helemaal, die toezegging is hartstikke welkom. Gaan we gewoon bespreken. Maar deze visie is voor vijf jaar. Dus moet het ook in die ... Daar gewoon in vastleggen dat we dat recht gewoon de komende vijf jaar hebben om het als besprekingsstuk te hebben en daar iets van te vinden. Niet alleen maar ter kennisgeving. Die tekst staat gewoon nu in de visie en in het raadsvoorstel. Dus dat wil ik toch aanpassen.

De voorzitter: Dat is duidelijk. Zijn we aan het einde gekomen van de tweede termijn, met de constatering dat er in ieder geval een amendement wordt ingediend op het stuk. Toezegging van de wethouder staat natuurlijk voor het jaarplan 2022. **Maar vanwege het amendement zullen we dit stuk, dit raadsvoorstel jeugdzorg, regiovisie als besprekingsstuk naar de raad moeten sturen.**

Wethouder Bentvelzen: Voorzitter, ik geef graag nog even mijn reactie op mevrouw Koopman haar interruptie.

De voorzitter: Dat mag u kort doen.

Wethouder Bentvelzen: Ik zal mijn best doen, hier achter de schermen, om het amendement voor de raadsvergadering van, uit mijn hoofd, 12 oktober dan toch te voorkomen. Maar laten wij daar dan even contact over hebben. **Ik check nog even na of we het niet alleen voor 2022 kunnen opnemen als zijnde ter bespreking en niet alleen ter kennisgeving, maar voor de komende jaren.** Mocht dat het geval zijn, dan denk ik dat het amendement overbodig is, of niet nodig is. Dan hoop ik dat hij ook niet ingediend hoeft te worden. Maar hij kan het prima als besprekingsstuk naar de raad. Ik kom er nog op terug bij mevrouw Koopman.

Mevrouw Koopman (D66): Lijkt me uitstekend.

De voorzitter: Dan lijkt het me een uitdaging om er een akkoord stuk van te maken, tussen nu en de raadsvergadering.

11. Raadsvoorstel zienswijze op het startdocument evaluatie GR GGD en Veilig Thuis Haaglanden 2021 (21-052)

De voorzitter: Ga ik met uw welnemen over naar agendapunt 11. Het raadsvoorstel zienswijze op het startdocument evaluatie Gemeenschappelijke Regeling GGD en Veilig Thuis Haaglanden. Daar zijn van tevoren geen technische vragen ingediend. Maar ik neem aan dat er wel vragen zijn. Dus ik loop alle fracties weer na.

De heer Van den Berg (BVR): Goedenavond allemaal. We hebben met interesse het stuk doorgenomen. Het betreft hier ook een gemeenschappelijke rapportage over meerdere gemeentes. We hebben geen opmerkingen erover en nemen het als kennisgeving aan.

Mevrouw Kistemaker (GL): We hebben geen opmerking. Het ziet er gewoon goed uit. We kijken uit naar de evaluatie. In die zienswijze kunnen we ons vinden.

Mevrouw Koopman (D66): Ook ik kan het kort houden. Het lijkt ons een uitstekende notitie. Wij onderschrijven de zienswijze ook volledig.

De heer Ezinga (VVD): Ik kan me aansluiten bij mevrouw Koopman.

Mevrouw Schröter-Haas (CDA): Ik sluit me graag aan bij de vorige sprekers.

Mevrouw Jansen (Wij): Voor mij geldt hetzelfde.

Mevrouw Ten Brummelaar-Hermans (RB): Voor ons geldt hetzelfde.

Mevrouw Van Nunen (PvdA): Voorzitter, ik heb toch nog een kleine vraag rondom de evaluatie, ook aan de wethouder als voorzitter van het AB. Want ik zie in de zienswijze, terecht, dat er nogal de nadruk wordt gelegd op de evaluatie, ook met betrekking tot de toekomstige rollen en instrumenten die de raad ter beschikking staan. Dat heeft natuurlijk alles te maken met ook een wettelijke verandering per 1 juli. Dus hoe gaat die evaluatie? Dat is toch op korte termijn, over pakweg twee maanden, drie maanden. Hoe gaat die er eigenlijk uitzien, waarbij al die aspecten ook belangrijke puntje, zoals ik net aangaf ... Hoe gaat de evaluatie eruitzien? Want ook in een volle raadsagenda, collectieve raadsessie moet het worden, of enkele collectieve raadsessies misschien, hoe gaat dat eruitzien? Daar heb ik nog wel graag even een antwoord op, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Nunen. Ga ik over naar wethouder Lugthart.

Wethouder Lugthart: Weinig vragen een keer, behalve van **mevrouw Van Nunen**. Ik vul hem maar even voor mevrouw Van Nunen in. U vraagt zich af hoe de terugkoppeling naar de gemeenteraden dan gaan plaatsvinden van de evaluatie, denk ik. Dat is te bepalen aan uw gemeenteraad zelf. Mijn voorstel zou zijn door dat ze doen in hun presentatievorm, waarbij de directeur van de GGD ook in presentatievorm aan de verschillende, dan wel aan uw raad zal terugkoppelen wat de bevindingen zijn geweest. Dus dat zou mijn voorstel zijn. Als u aangeeft, ik heb de andere ideeën bij, dan kan dat zeer zeker worden opgenomen in deze zienswijze en kan ik het ook als voorzitter terugkoppelen naar de directeur van de GGD. Dus feitelijk staat dat gewoon open voor wat u wilt. Ik heb daar niet ... Daar is niet over nagedacht hoe dat per definitie zou moeten. Dus het staat open.

De voorzitter: Voldoende voor mevrouw Van Nunen in tweede termijn, voor de tweede termijn?

Mevrouw Van Nunen (PvdA): We hebben natuurlijk al, gelet ook op de reactie van de wethouder, een keer eerder met de GGD als collectieve raden online vergadert rondom bijvoorbeeld ook de aanpak corona. Ook de nieuwe omslag binnen de GGD, Veilig Thuis. Dus dit hebben we al een keer aan de hand gehad, in het

voorjaar, wat ik me herinner. Dat was op zich best nuttig, omdat er veel uitgewisseld werd. Dus ik zou willen pleiten voor een presentatie, maar ook zeker voor een, hoe noem je dat, interactief gesprek met de raadsleden onderling en met de GGD-directie. Dus graag ook een, laat ik zo zeggen, tweezijdige communicatie. Dat zou natuurlijk wel heel erg prettig zijn.

Wethouder Lugthart: Voorzitter, de planning staat natuurlijk in het document, met wat er is gepland. Maar ik neem de suggestie van mevrouw Van Nunen over. Ik weet dat Annette de Boer, de DPG van de GGD ten alle tijde bereid is om uw raad van informatie te voorzien. Dat zal ze over dit dossier zeer zeker doen. Maar deze, die koppeling terug en die komt uw kant op. **Mevrouw De Boer zal een presentatie geven naar aanleiding van de evaluatie.**

De voorzitter: Zijn we aan het einde gekomen van de tweede termijn. **Mag ik concluderen dat het raadsvoorstel, het startdocument evaluatie, ik vat het maar even zo samen, als akkoordstuk naar de raad mag? Ik zie dat het mag van u.** Dat is dus bij deze vastgesteld.

12. Raadsvoorstel Woonzorgvisie (21-063)

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 12. Het raadsvoorstel Woonvisie. Daar zijn vooraf ook geen technische vragen voor gesteld. Dus ik loop ook hier even alle fracties na, sowieso zal ik dat doen. Ik begin met Beter voor Rijswijk. De heer Van den Berg.

De heer Van den Berg (BVR): Op het gevaar af, voorzitter, om in herhaling te vallen. Een goed stuk. Goed leesbaar. Geen opmerkingen of aanmerkingen.

Mevrouw Oude Alink (GL): GroenLinks Rijswijk staat achter de ambities die in dit stuk staan. Want wij onderschrijven de noodzaak en de urgentie. Wij vinden het ook goed dat de wethouder genoemde doelgroepen zo expliciet een plek in de stad wil bieden, zodat ze niet hoeven uit te wijken naar regiogemeentes, wat waarschijnlijk nu wel gebeurt volgens het onderzoek. Wij vinden het ook goed dat de gemeente te rade is gegaan bij alle maatschappelijke partners. We vinden het positief dat er wordt onderschreven dat alle verschillende groepen waarin het stuk over wordt gesproken, dat die heel uiteenlopende behoeftes hebben. Dus wij zijn blij met deze focus op toegankelijkheid en inclusie. De nieuw te bouwen of te transformeren woningen moeten volgens het stuk aanpasbaar en flexibel zijn, zodat allerlei verschillende mensen daar ook terecht gaan kunnen. Dat vinden we toekomstgericht. Het spreekt ons ook aan dat de visie verschillende groepen met elkaar wil laten mengen. Dat draagt volgens ons bij aan een open en inclusieve stad. We denken wel dat de gemeente misschien nog iets meer kan doen om deze ambities te behalen. Wij willen bijvoorbeeld als aandachtspunt meegeven dat er wel gelet wordt op de omgeving, niet alleen op de woning. Dat wordt inderdaad genoemd in de visie, maar dat willen we graag nog een keer benadrukken. Dus aandacht geven aan gezondheid, luchtkwaliteit, mobiliteit, bereikbare woningen voor het OV en voetgangers en gebruikers van allerlei hulpmiddelen. We vragen ons ook af of het misschien kan dat gemaakte aanpassingen voor toegankelijkheid, die zoals het stuk vermeldt nu soms worden verwijderd door verhuurders als er een nieuwe huurder in een woning komt, of die beter beschermd kunnen worden? Nu staat er in het stuk, dat de gemeente bij projectontwikkelaars eisen stelt, kan stellen. Maar wij vragen ons af, kan er niet in het stuk staan dat ze die eisen ook gaan stellen? Want er staan nu suggesties die de gemeente zou

kunnen doen om ervoor te zorgen dat er genoeg woningen voor de doelgroepen worden gerealiseerd. Maar wij vragen ons dan af, kan er niet gewoon in staan dat ze het ook echt gaan doen? Op welke manieren kan dat, als dit niet via de landelijke subsidies gaat? Er staat ook in het stuk dat er tijdelijk panden kunnen worden getransformeerd, bijvoorbeeld voor jongvolwassenen. Als deze eenmaal zijn getransformeerd, wij vragen ons dan af, hoe kunnen deze dan beschikbaar blijven voor deze doelgroep, zeker in een tijd waarin woningen zo schaars zijn? De Adviesraad geeft als aandachtspunt mee, dat de gemeente wel met verschillende doelgroepen en maatschappelijke partners in gesprek moet blijven hier over. Wij vragen ons af, hoe en hoe vaak gaat dit dan gebeuren? Dat waren mijn vragen.

De heer Veerman (D66): Er zijn al heel veel vragen gesteld. Met de totstandkoming van deze visie zijn diverse partijen betrokken. Ik vroeg me af of er ook al overleg was geweest met de zorgverzekeraars. Want in het stuk wordt regelmatig de financiering aangehaald vanuit de WLZ. Er is eigenlijk soms geen combinatie mogelijk vanuit het stuk, van mensen die in de WMO zitten en ondersteuning krijgen als cliënt en doorgroeien naar een WLZ-voorziening, die vaak in elkaars verlengde liggen om elkaars middelen over te nemen. Dat zou mooi kunnen zijn. Soms worden er voorzieningen getroffen in een huis vanuit de WMO. Mensen groeien door naar de WLZ, of komen daar uiteindelijk in terecht. Dan zou het mooi zijn als die middelen opnieuw gebruikt kunnen worden en eigenlijk overgenomen worden door de gemeente en er prijsafspraken voor dat soort zaken gemaakt worden, waardoor de persoon in het huis kan blijven wonen. Sommige spullen, wat nu als soms gebeurt, niet teruggeplaatst worden naar de WLZ-zorgverzekeraar, maar dat de WMO die gewoon zou kunnen overnemen in een huis. Daarnaast zie ik ook wel een aantal andere bestaande partijen op de markt vertegenwoordigd zijn. Maar er zijn een aantal partijen die op dit moment geen rol kunnen spelen. Dan denk ik vooral aan ouders die gezamenlijk willen optrekken om een huis te faciliteren. Daar zijn goede voorbeelden van. Kinderen die dezelfde beperking hebben, om gezamenlijk in een huis op te vangen. Waarbij ouders de financiële dingen regelen en een huis op die manier voor elkaar krijgen. Dat zou toch ook mooi zijn. Alleen moeten we daar wel ruimte voor zien te creëren in Rijswijk. Er zijn meer van dat soort commerciële voorbeelden te vinden in Nederland. Daarnaast zie ik vooral mogelijkheden tot nieuwbouw. Wij hebben in Rijswijk heel veel flats eigenlijk, of lage flats. Misschien is het ook mogelijk om portiekflats om te gaan bouwen, waarbij we een aantal woningen inzetten voor mensen die daar vanuit WMO, vanuit de WOZ in kunnen gaan wonen. En daarbij één woning beschikbaar stellen voor 24 uur zorg- en recreatiedoeleinden. En daar eventueel aanpassingen laten plaatsvinden, zodat deze woningen ook weer jaren bestendig zijn en ook in het kader van duurzaamheid verder gebruikt kunnen gaan worden. Dat waren vragen uit het eerste termijn.

De heer Ezinga (VVD): Dank voor het woord en ook dank voor de stukken, wethouder als zodanig. Ik onderschrijf eigenlijk geheel het gegeven dat er een grote mate van ambitie onder ligt. Een ambitie waar we met zijn allen voor aan de lat staan, gegeven de problematiek rondom de woonopgave en de woonzorgopgaven als zodanig. Ook in het kader van de vergrijzing, maar niet te vergeten ook de kwetsbare personen. Nu, de vraag is eigenlijk al een beetje voor mijn voeten weggemaaid, om maar oneerbiedig te zeggen, door de heer Veerman in die hoedanigheid. Hij schetste een aantal voorbeelden uit den lande. En eigenlijk was mijn vraag aan de wethouder: in hoeverre heeft zij samen met haar team voldoende gekeken naar best practices die plaatsvinden in Nederland, in andere gemeenten, commerciële initiatieven? Want daar zie ik nu in dit stuk te weinig van en ik zou toch graag een onderbouwing willen weten of willen horen dat het altijd gebeurd is, dat ernaar is gekeken. En dat er ook gedurfd wordt om wat meer onorthodox na te denken

over die woonzorgopgave. Dat betekent niet meteen dat we met bakken met geld moeten gaan gooien, daar ben ik ook alweer van: niet met geld gooien. Maar afijn, ik zou gewoon graag een relaas van haar willen horen, dus laat ik het hierbij laten in het eerste termijn.

Mevrouw Schröter (CDA): Ik vind het een mooie visie, we vragen ons wel af: zijn er wel aanbieders of particulieren geweest zoals Knarrenhof? Of verwacht de wethouder dat deze wel gaan komen? Want er is zeker behoefte aan gezien het groeiend tekort aan zorgwoningen, 24-uurszorg of geclusterde woningen voor ouderen, maar ook verstandelijk beperkten en beschermd wonen. We vinden ook de opmerking met betrekking tot haalbaarheid in samenhang met ambities en realiteit wel een aandachtspunt, want er moeten wel woningen bijkomen. En kan de gemeente hier verder nog iets in gaan betekenen inderdaad?

Mevrouw Jansen (Wij): Ja, ik kan wel redelijk aansluiten bij de woorden van de heer Ezinga. Ook Wij. Rijswijk zou een zekere mate van creativiteit en flexibiliteit willen zien. En dat riepen wij ook wel toe tijdens de behandeling van de Woonvisie en dat doen we dus nu weer. U had het, mijnheer Ezinga, over 'best practices'. Nou, over de stadsgrenzen heen kijkend zien we in Voorburg bijvoorbeeld al een mooi initiatief, waarbij ouders een tweetal flats tot één hebben samengevoegd en hier een laagdrempelige woonvorm creëerde voor een viertal jong volwassenen met een verstandelijke beperking. En kijken we wat verder, dan zien we in het land wooncentra waar studenten en ouderen samenwonen en studenten tegen een lage huur extra zorg bieden aan de hulpbehoevende ouderen. Het faciliteren van dit soort initiatieven konden we ook inderdaad nog niet echt terugvinden in deze visie. Is de wethouder het met ons eens dat deze creativiteit met positieve resultaten door onze gemeente beter gefaciliteerd zou moeten worden en dus onderdeel zou moeten zijn van deze visie? Bovendien kan de gemeente hiervan leren en opgedane kennis weer delen met andere gemeenten of gebruiken om procedures te verbeteren. Het omarmen van initiatieven, zoals de Blauwe Parel en Our House, is natuurlijk mooi, maar in de ogen van Wij. niet een voorbeeld van het vaak voorkomen van oude initiatieven. We kregen van deze initiatieven trouwens mee dat het realiseren van een dergelijk initiatief behoorlijk lastig is en tijdrovend. Mogelijk kan hier naar gekeken worden en de procedures versimpeld worden. Daarnaast ziet u Wij. hier ook mogelijkheden om die kennis die deze initiatieven hebben opgedaan, weer te delen met andere ouders die hier ook over nadenken. Is de wethouder het met ons eens dat de gemeente ook hier een faciliterende rol kan spelen? En we hebben vandaag ook kennis mogen nemen van het advies van de adviesraad in uw reactie en we vinden het goed om te lezen dat het college vasthoudt aan de insteek van het document als visie met ambitie. Daarbij wil Wij. de wethouder meegeven om lef te tonen in de uitvoering van deze visie en durven anders te doen om toch hetzelfde doel te bereiken.

Mevrouw Koegler (RB): Ja, mooie visie, hoge ambities. De wethouder, die legt de lat duidelijk heel hoog. Soms ook wel een beetje dromerig als het aan Rijswijks Belang ligt. Er worden in het stuk wel hele concrete aantallen genoemd als het gaat om woonzorgvormen, seniorenwoningen, aangepaste woonvormen en clusterwoningen. En wij vroegen ons af: in hoeverre is dat nou haalbaar en betaalbaar? We zouden graag wel een reflectie van de wethouder op willen bij de visie en ook wel willen weten wat we onze eigen inwoners nou eigenlijk beloven met het voorleggen van deze visie. Verder onderschrijven wij de visie, het is gewoon belangrijk dat we voldoende woonzorgvormen hebben. Een probleem daarbij zijn wel de empty nesters die nu nog heel vaak in een te groot huis wonen, daar hebben we heel veel van in Rijswijk. En moderne woonzorgvormen beschikbaar hebben, betekent nog niet dat zij automatisch doorstromen. Als wij met empty

nesters praten, dan is de bereidbaarheid om te verhuizen toch ook nog echt wel beperkt en zullen we echt iets moeten doen als gemeente om dat extra te triggeren. En wij vroegen ons af of de wethouder bereid is te onderzoeken om met een doorstroompremie te gaan werken, net zoals bijvoorbeeld in gemeente Den Haag, toen momenteel.

Mevrouw Van Nunen (PvdA): En ook voor mij zijn natuurlijk de ambities nooit hoog genoeg, laat ik het maar zo verwoorden, zeker op dit terrein van het sociaal domein. En daarmee sluit ik me eigenlijk ook aan bij wat de VVD en wat Wij. eigenlijk al eerder zeiden: wij vinden de ambitie te weinig gedurfd. En iedere keer als u het woord 'ambitie' opschrijft en dat komt nogal vaak voor in het stuk, trapt u meteen in de zin daarna weer op de rem. Want: 'Ja, we weten eigenlijk niet wat realistisch is', wordt er daarna gezegd of waar we precies vanuit moeten gaan in de toekomst. En dat doet die ambitie of dat ambitieniveau voor ons in ieder geval behoorlijk tekort. En dat vinden we jammer, want er zijn natuurlijk inderdaad om ons heen voldoende initiatieven die elders zijn ontplooid en die wel degelijk ook net over die grens heen gaan van wat noodzakelijk is. Want u zegt dat inderdaad goed in uw voorwoord: 'De woonzorgbehoeften van de toekomst zijn anders dan die op dit moment en daar moet u rekening mee houden'. Maar zo lijkt het bijna meer een noodzaak, dat u er rekening mee moet houden, dan een ambitie. En dat vind ik zo jammer, het wordt een beetje een cirkelredenering. Ambitie, maar let op realistisch, kunnen we er nog wel eens op terug moeten komen. En dan heeft u het weer daarna over ambitie. Dus het draait een beetje in een cirkeltje tussen ambitie en realisme en dat zegt eigenlijk de adviesgroep sociaal domein ook. Waarbij het nog eens jammer is vind ik, dat we om 4 uur vanmiddag een advies van de adviesgroep sociaal domein kregen, die op 6 september bij u is binnengekomen. En dan kan ik me toch voorstellen dat in het college de vakwethouder gewoon het mandaat krijgt om die reactie zelf te formuleren. Zo moeilijk was dat niet, die reactie van het college, nee, daar moeten wij dan twee weken op wachten en krijgen we de middag, laat in de middag, voordat er om een 7 uur vergadering begint, krijgen we de reactie van het college, die dus blijkbaar vanmorgen nog moest worden vastgesteld. Ik wil u aanraden, dat geldt niet alleen voor dit punt, om wat flexibeler in het college om te gaan met het mandaat naar vakwethouders als het om dit soort stukken gaat. Ik weet niet hoe u met loodgieterassen iedere week naar het collegeoverleg gaat, maar ik kan me bijna niet voorstellen dat het allemaal op tafel komt in een collegeberaad of vergadering. Misschien wel, maar ik zou dat anders aanpakken als ik u was, ook naar in de service naar de raad. Goed, dat heb ik hiermee ook even gezegd. Nou, nog even terug naar die Woonzorgvisie: U zegt dat u als regisseur wil optreden, maar in het stuk staat eigenlijk veel meer dat u wil stimuleren, faciliteren, ruimte wil bieden. Waar zit die regierol eigenlijk in? Dat wil ik u als vraag stellen. En waren de partners eigenlijk tevreden met dit stuk zoals het er nu ligt? Want ik neem aan dat de definitieve versie ook naar de partners is gegaan, die in de werkateliers hebben meegesproken en niet alleen naar de adviesgroep sociaal domein. Vonden die de regierol van de gemeente voldoende? Ik vind hem vanuit mijn fractie niet erg overtuigend, die regierol. Met wel in het stuk, dat moet ik zeker ook als compliment meegeven: veel vormen van gedifferentieerd wonen, van beschermd wonen tot geclusterd wonen. Heel mooi, naar verschillende doelgroepen ook, dat hebben anderen voor mij ook al gezegd. Dan nog een specifieke vraag: wanneer gaat u die 380 sociale huurwoningen, die op pagina 28 staan, realiseren? Die moeten er toch zijn voor 2030? En hoe komt dat overeen met dit collegestandpunt op dit moment? Dat er geen nieuwe sociale huurwoningen bijkomen, want u heeft het over doorstroming. Dus ik heb daaruit begrepen dat er nieuwe sociale huurwoningen rondom dit thema aankomen. En natuurlijk ook naar 2040 nog, maar dat is wat verder weg

liggend. Ik wil vooral even van u graag horen hoe u die 380 huurwoningen in de sociale sector ziet. Voorzitter, dit was het even voor de eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel. Zijn we aan het einde van het eerste termijn van de raad. Ga ik over naar de wethouder Bentvelzen.

Wethouder Bentvelzen: Ja, dank u wel voorzitter en dank aan de raad voor de vragen die zijn gesteld. En laat ik beginnen door te zeggen: **mevrouw Van Nunen**, ik zoek inderdaad op ... Wij zoeken inderdaad naar balans tussen ambitie en realiteit. Want ik ben ontzettend blij met deze visie, dat zal u begrijpen, ik ben er ook trots op. En de reden dat ik er trots op ben, is omdat we nu eindelijk eens een keer inzichtelijk hebben gemaakt met elkaar vanuit Rijswijk samen met de partners: wat is er nu eigenlijk nodig en welke doelgroepen hebben we het nu eigenlijk over en wat kunnen we dan allemaal? En ja, dan moeten we creatief gaan kijken. Dat zijn meerdere fracties die daar mij op bevroegd hebben. En er staan inderdaad, **mevrouw Jansen**, tweetal woonzorgconcepten genoemd. Die vanuit ouders van kinderen zijn geïnitieerd, dat zijn inderdaad Our House en de Blauwe Parel. Waar we overigens ook ontzettend trots op zijn, waarin we tegelijkertijd terugkijken en hebben geëvolueerd van: 'U geeft aan het lastig geweest voor hen en tijdrovend', dat onderschrijf ik ook. Dat is zeker voor de toekomst niet de bedoeling. Maar dat maakt ook dat we met dit document in ieder geval een beter ... Tussen haakjes 'beter', maar in ieder geval afwegingskader hebben om te bepalen of er een bepaalde voorziening gewenst is ja of te nee en dat we daar beter op kunnen sturen. Dus daar ligt ook weer die regierol, mevrouw Van Nunen, waar u naar vraagt. Er zijn overigens genoeg initiatiefnemers met verschillende initiatieven. **Mijnheer Ezinga**, die vraagt: 'Joh, kijk je dan naar best practices vanuit andere gemeenten in het hele land?' Ja mijnheer Ezinga, daar kijken we wel naar. Dat staat nu nog niet in dit document, want daar komt nog een uitvoeringsdocument overheen, waarin we zeker kijken naar andere best practices in het land. En dan hoor ik vanuit het **CDA** het Knarrenhof genoemd worden. Zo heb je de hofjeswoningen, huizen voor dementie, zo kan je meerdere zaken opnoemen die de revue gepasseerd hebben de afgelopen tijd in het nieuws, in de krant en op de televisie, maar daar kijken we zeker naar. Nu lag de focus in ieder geval op onze ambitie en een uitwerking te maken van: wat heeft Rijswijk nu eigenlijk nodig? En welke doelgroepen moeten wij hier een kans bieden? En **mevrouw Van Nunen**, u refereert aan die 380 sociale huurwoningen die daarin genoemd staan, want er zitten best behoorlijk keiharde cijfers in, daar ben ik me zeker van bewust. En mijn collega Johanna Besteman zit gelukkig ook in het overleg, dus als ik dingen zeg die niet kloppen, dan zal zij mij daarop terugfluiten. Maar volgens mij is er in de discussie rondom het woondossier en het sociaal bouwen een afspraak gemaakt dat de sociale huur voor doelgroepen daarin is uitgesloten. En dat we heel goed gaan kijken als het om een doelgroep gaat, dat we daar op een andere manier mee omgaan dan de reguliere sociale huur, om het zo maar te noemen. **Rijswijks Belang** vraagt mij nog: 'Hoe ga je dan aan de slag met die doorstroming? Want dat gebeurt niet, we hebben veel empty nesters, die zitten in grote huizen en die houden die huizen vast'. **Nou mevrouw Koegler**, ik kan u denk ik al blij maken dat er een samenwerking is gestart met de seniorenadviseurs van Welzijn Rijswijk en die zijn bezig met een doorstroomaanpak. Dus we hebben meegekeken met Den Haag wat ze daar wel doen en we zijn hier ook gestart om daar met onze ouderen over in gesprek te gaan. Tegelijkertijd hebben we dan natuurlijk wel wat nodig om die ouderen wat te bieden en als we dat nu nog niet hebben, dan is dat heel erg lastig. Dus dat valt en staat ook samen met deze Woonzorgvisie. We moeten gaan kijken naar levensloopbestendig bouwen. En ja, **mijnheer Veerman**, de nieuwbouw is een van de mogelijkheden die in het stuk staat, maar dat betekent natuurlijk niet dat de

portiekflats die levensloopbestendig gemaakt kunnen worden, dat we dat niet zouden doen. De woningbouwcorporaties ... Als het goed is kijken die ook mee, want dat is ook nog een vraag: zijn de partners blij? Nou, de woningbouwcorporaties zijn ontzettend blij en de rest van de partners ook. Mede doordat we nu juist weten: waar gaan we nu naartoe met deze gemeente? En waar hebben we de woningbouw nu voor nodig? En waar we de zorgverlenende partners voor nodig en de zorgverzekeraars voor nodig? Maar ja, **mijnheer Veerman**, ook bestaande portiekflats die zullen we zeker benutten als die daartoe ... Als die dat aankunnen, die nemen we dan mee in de uitvoeringsplannen. U heeft nog meer vragen gesteld, mijnheer Veerman, die ik ook zal beantwoorden. U geeft aan: de zorgverzekeraars. CZ, die staat als het goed is in het stuk genoemd en dat is een zorgkantoor, maar tevens ook een zorgverzekeraar. En we zijn ook van plan om bij de verdere uitwerking van dit stuk de rest van de zorgverzekeraars te betrekken. U heeft gevraagd: 'Hoe zit dat nou met die WOZ en de WMO? En kunnen die in elkaars verlengde liggen?' De WOZ kan een vervolgstap zijn voor inwoners die een WMO-indicatie hebben. En de WMO kan weer samengaan met de zorg vanuit de zorgverzekeringswet. Het is daarentegen wel bijna ongebruikelijk te noemen dat iemand die nu in de WOZ zit, want het is wel heel lastig om daar in te komen tegenwoordig met alle huidige wet -en regelgeving van dien, dat je dan nog teruggaat naar de WMO. Ik denk niet dat daar veel voorbeelden van in het land te noemen zijn, dat er iemand eerst in de WOZ zit en dan terug gaat naar de WMO. Want dan denk ik dat die indicatie voor de WOZ niet helemaal eerlijk is afgegeven in die tijd. U geeft aan: 'De ouders, waarom zijn die niet betrokken?' Om de opgave die we met elkaar hebben in ieder geval scherp te krijgen, hebben we de partijen die we nu kennen, laten meedenken en laten meepraten. En daar zat ook een stichting bij die als ouderstichting fungeert, dus niet als 'ouderen', maar echt als ouders van kinderen. En daarnaast hebben we de particuliere initiatieven, zoals al eerder genoemd Our House en Blauwe Parel, ook expliciet genoemd omdat dat ook echt initiatieven zijn die bij ouders vandaan zijn gekomen. En daar zit ook die functiemenging, zeg ik dan maar richting Wij. van studenten samenwonend met mensen met een verstandelijke beperking als het gaat om de Blauwe Parel. Dus dat is toch fantastisch om in onze gemeente toegevoegd te krijgen? Ik ben er in ieder geval ontzettend trots op en ik weet nog dat ik daar stond met Joris om daar de intentieverklaring te tekenen op de bouwplaats en die jongen die glunderde van oor tot oor en ik met hem. Dus dat gezegd hebbende. Voorzitter, er is mij nog door **GroenLinks** gezegd: 'Kijk nou niet alleen naar die huizen an sich, maar kijk ook naar alles eromheen: de leefbaarheid, de veiligheid, mobiliteit, luchtkwaliteit'. Ik denk dat we dat altijd moeten doen, niet alleen in deze Woonzorgvisie. En ik vind het ook goed dat **GroenLinks** het eigenlijk altijd aanhaalt, jullie houden ons daarop scherp. Maar we zullen dat ten alle tijden zeer serieus nemen en ook meenemen in alle dingen die we hier doen. U heeft ook nog een gevraagd: 'Kunt u niet wat stelliger zijn bij die eisen, kan stellen of gaan stellen?' Ik denk dat we te veel eisen ook weer niet moeten neerleggen, we gaan natuurlijk die uitwerking in. We moeten de initiatiefnemers omarmen en serieus nemen, dat is ook wat we doen. We hebben beter inzicht in de huidige opgaven, dat geeft ons in ieder geval hier binnen het stadhuis handvatten om ook vanuit het sociaal domein mee te kijken. Dus niet alleen vanuit de afdeling wonen of de afdeling ruimte, maar sociaal domein zit vanaf vandaag ook aan tafel of eigenlijk al vanaf dat dit stuk geschreven is, om ons kei en keihard in te zetten en ons hard te maken voor de realisatie van bepaalde voorzieningen. Voorzitter, ik weet niet of ik wat vragen gemist heb. Als dat zo is, dan wil ik dat graag in tweede termijn, want bij deze is mijn eerste termijn voorbij.

De voorzitter: Dank u wel. Ik kijk even naar wethouder Besteman als medeportefeuillehouder voor dit raadsvoorstel, of zij nog behoefte heeft aan een reactie of is dat inmiddels voldoende afgedekt?

Wethouder Besteman: Ja, ik denk dat het door collega Bentvelzen voldoende is afgehandeld. Maar misschien nog even voor de duidelijkheid: in het woonbod dat we aan de regio hebben gedaan, zitten ook een aantal nieuwbouw sociale woningen. Dus dat ter aanvulling, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik met uw welnemen over naar de tweede termijn. Ik loop alle fracties voor de volledigheid na. Beter Voor Rijswijk, de heer Van den Berg.

De heer Van den Berg (BVR): Voorzitter, Beter Voor Rijswijk heeft geen inbreng in de tweede termijn, dank u.

Mevrouw Oude Alink (GL): Enkele vragen zijn inderdaad nog niet beantwoord. De eerste is of het mogelijk is of de gemeente aanpassingen voor toegankelijkheid, die nu soms worden verwijderd door verhuurders bij een nieuwe huurder, of die op de een of andere manier beschermd kunnen worden. Op welke manieren de gemeente stimuleringsregelingen gaat treffen om plaatsen voor deze doelgroepen te realiseren, als het niet via landelijke subsidies gaat. En tijdelijke woonruimte voor bijvoorbeeld jongvolwassenen, als die zijn getransformeerd die woonruimtes, hoe kunnen deze dan zo lang mogelijk beschikbaar blijven voor de doelgroep? Dat waren ze.

De heer Veerman (D66): Ik heb nog één klein vraagje: we werken in Rijswijk onder andere samen met Woonnet, in regionaal verband worden dan huizen in de sociale sectoren eigenlijk onderverdeeld onder de Rijswijkers, maar ook onder niet-Rijswijkers. In dit verband wordt er natuurlijk binnen de Woonvisie vooral gebruik gemaakt van het bouwen voor Rijswijkers. Ik vroeg me af hoe we dat gaan doen, in het verleden hebben we natuurlijk veelvuldig gebruik gemaakt voor regionale instellingen, hoe we dat nu gaan ontkoppelen eigenlijk.

De heer Ezinga (VVD): Allereerst: ik wou even uitspreken dat ik het ontzettend leuk vind hoe de wethouder zo gepassioneerd kan praten over de visie die is opgesteld binnen het college. En ik wou ook haar aangeven dat ze echt trots mag zijn dat het voor het eerst nu op de tafel ligt, want het is echt supernoodzakelijk in de nabije toekomst, dus complimenten voor nu alvast. Echter, dan wil ik toch ook wel even stellen dat zij zich iets te makkelijk afmaakt door te verwijzen naar het uitvoerplan als zodanig, als het gaat om out of the box denken en creatief omgaan met de alternatieven die bestaan in termen van woonzorg. Wanneer wij over een visie praten, wanneer we over strategie praten, dan vind ik dat je ook expliciet kenbaar moet maken in die visie dat je bereid bent om orthodoxe oplossingen te bedenken. Dat je bereid bent om te kijken hoe ver je buiten de lijntjes kan kleuren, omdat je daarmee dus experimenteert om die lastige woonopgave daadwerkelijk te tackelen. Ik en een aantal andere fracties gaven aan dat het ergens toch wat miste samen met de ambitie die wel uitgesproken werd. Dus ja, wat mij betreft zou ik haar toch willen vragen van: ziet zij daar nog mogelijkheden in om daar toch een addendum ergens in te passen? Of nou anderszins: ik wil nog maar één keer bespreekbaar maken door middels deze vraag aan haar voor te leggen in tweede termijn. Verder geen vragen.

Mevrouw Schröter (CDA): Ik heb geen aanvullende vragen.

Mevrouw Jansen (Wij): Ik kan me weer enigszins aansluiten, ook bij de termijn van de heer Ezinga. Mevrouw Bentvelzen zegt inderdaad van: 'Ja, we kijken inderdaad naar initiatieven', maar ik hoor haar nog niet zeggen

van: 'We omarmen ze ook en gaan kijken hoe we die ook kunnen faciliteren', dus dat zou ik graag nog van haar horen of ze dat inderdaad van plan is. Wat ik wel blij ben om te horen is dat u zegt van: 'We zijn wel van plan om in ieder geval te proberen, het realiseren van dit soort initiatieven wat makkelijker te maken'. Dus dat is superfijn. En ik heb haar nog niet gehoord, dat is ook een vraag die ik stelde, om kennis te delen met anderen. En daar bedoel ik dus mee van: we hebben dus deze mooie initiatieven zoals de Blauwe Parel en Our House, maar zo zijn er dus ook misschien nog wel meer dingen die we kunnen delen. Dus ik vraag u nogmaals: is de gemeente ook van plan om deze kennis, die daar wordt opgedaan, ook te delen met anderen zodat men weet waar ze aan toe zijn en eventueel misschien als inspiratie kunnen gebruiken?

Mevrouw Koegler (RB): Fijn dat de wethouder samen met Den Haag bezig is ... Of samen met Den Haag aan het kijken is over die doorstroomaanpak. Nog wel de vraag of daar ook expliciet de doorstroompremie bij onderzocht wordt. Daar ziet Rijswijks Belang echt wel een belangrijk stuurinstrument. En bij de uitvoeringsplan, of de wethouder er ook aandacht zou voor willen hebben dat ... Zeker inwoners uit de buurt te Steenvoorde en de Muziekbuurt, die wonen al langere tijd in een groot huis, dat is vaak voor 3-400 euro huur. Op het moment dat zij verhuizen naar de woonzorgvormen die momenteel aangeboden worden, dan gaan ze gewoon 2-300 euro per maand meer betalen. Dus de bestaande regelingen zijn er eigenlijk niet toereikend voor, of daar ook aandacht voor kan zijn.

Mevrouw Van Nunen (PvdA): Ik sluit me graag aan bij de oproep die eerder is gedaan door de VVD om het ambitieniveau hopelijk nog voor de behandeling in de raad naar een iets hoger niveau te tillen. Begrijp wel dat daarmee niet de hele nota overhoop kan worden gehaald, dat begrijp ik heel goed. Maar zoals het er nu uitziet, vinden wij het toch wel te veel, laat ik het zo zeggen: traditioneel denkend? Vanuit ook de noodzaak, zoals ik in eerste termijn al zei: we moeten dit wel gaan doen en wat is dan realistisch om te doen? Terwijl je ook andersom kunt denken: wat wil je en wat komt daar dan bij kijken? Wat heb je daarbij nodig? En dat mis ik eigenlijk, die redeneertrant mis ik te weinig. En dat zou ook heel goed bij u passen volgens mij, want uw ambities zijn op zich, zoals ik ze vaak hoor, best hoger dan hier verwoord staan. Dus ik vind het zo een document toch ergens geworden met een heel strak kader, wat voor mij net wat verder zou mogen gaan dan hier op papier staat. En wat betreft die 380 sociale huurwoningen, ik kijk daar toch heel erg naar uit, dat kunt u zich voorstellen. En wanneer gaat u die dan realiseren? Daarom vind ik het ook eigenlijk best wel jammer dat het plan van uitvoering pas eigenlijk medio 2022 komt. Dat is dus over driekwart jaar, als ik het goed even uitreken. Ik begrijp ook wel dat dat misschien niet naar voren kan worden gehaald gezien de collegewissel, de verkiezingen die eraan komen. Maar eigenlijk zou je zo graag zien dat binnen deze collegeperiode nog een plan van uitvoering zou kunnen worden voorgelegd aan de raad. Ter kennisgeving, dat begrijp ik. Maar dan hebben we ook een beetje een beeld van hoe dat ambitieniveau van u er dan ook daadwerkelijk uitziet in de praktijk. En daar zie ik nu eigenlijk ... Ik heb er nu een beeld van en misschien is dat wel negatief hoor, dan nu in het plan van uitvoering en de uitvoeringsagenda wil realiseren. Maar verder sluit ik me dus aan, allereerst bij de vraag of u voor de raadsvergadering het ambitieniveau iets zou kunnen optillen naar een hoger niveau, als u die mogelijkheden ziet.

De voorzitter: Dank u wel voor de tweede termijn. Dan ga ik over naar wethouder Bentvelzen voor de tweede termijn.

Wethouder Bentvelzen: De heer Ezinga, die weet mij altijd uit te dagen, dus dat is goed. Tegelijkertijd ben ik het ook met u eens, ik ga er naar kijken om dat voor de raad nog iets over op te nemen. Out of the box denken, daar hou ik sowieso van en buiten de lijntjes kleuren. Als het goed is kent u mij ook wel een klein beetje zo. Dus ik ga kijken wat ik daarover kan opnemen in het stuk. Sterker nog, het zou toch wat zijn als dit Woonzorgvisiedocument, de eerste die wordt opgeleverd in de gemeente Rijswijk, dat ik hier niet meer zit in maart 2022 ... Dat hij dan in de la beland en dat er niks mee gebeurt. Dus zeker alleen al om die reden zou ik hem nog stilliger willen maken rondom het echt realiseren van zaken die hierin staan. **Mijnheer Ezinga**, alle gekheid op een stokje, ik ga voor u na hoe ik dit kan formuleren en hoe we dit nog iets stilliger in de Woonzorgvisie kunnen fietsen voor de raad van 12 oktober. Daarin begrijp ik absoluut als u zegt: 'We houden het voor nu als besprekstuk en we wachten eens even af wat die wethouder daar nu van gaat bakken'. Dat gezegd hebbende, ga ik over naar **mevrouw Jansen**. Die stelt mij de vraag, die ik inderdaad was vergeten in de eerste termijn, die kennis te delen met anderen. Ik ben gek op de kennis die met mij gedeeld wordt vanuit andere gemeenten, de best practices van andere gemeenten, dus natuurlijk wil ik graag als gemeente Rijswijk ook voorlopen. Zeker met zoiets als een Woonzorgvisie, we zijn één van de weinige gemeenten in Nederland die überhaupt onderzoek hebben gedaan naar: wat is er nu precies nodig in een gemeente? Dus daar lopen we best wel op vooruit, daar mogen we trots op zijn, daar ben ik trots op en ik hoop u ook. Dus ja, ik wil heel graag mijn kennis delen met de regio en ver daarbuiten als daar vraag naar is. Dan heeft mevrouw vanuit **GroenLinks** ... Is er nog een vraag gesteld over de mogelijkheid van de schermen van middelen voor voorzieningen. Excuus dat ik die in de eerste termijn vergeten was. We spreken regelmatig met sociale verhuurders Haaglanden en de koepel van corporaties om dat inderdaad te borgen, want het zou zonde zijn als we daar op een ... Dat we dat gebruiken op een verkeerde manier. En de andere vragen die u heeft gesteld, dat zijn verder echt uitwerkingsvragen over die financieringsstromen en dergelijke. Ik hoop dat u die vasthoudt, opschrijft en als we het uitwerkingsdocument hebben, dat u die nog een keer boven tafel trekt. Als het er dan niet in staat, dan mag u mij daar zeker op aanspreken. Dan is er nog door **mevrouw Van Nunen** toch nog een keer gerefereerd aan die woningen en ik begrijp dat u dat doet, mevrouw Van Nunen. Die 380 woningen staan heel erg expliciet voor 2030, het is niet heel dichtbij, maar ook niet heel ver weg. We hebben samen met de woningbouwcorporaties gekeken van: wat is nu een grote opgave? Nou, onze ouderenopgave is ook heel groot, ook zoals **mevrouw Koegler** al aangaf. Dus van die 380 woningen bestaan er ook 300 woningen die getransformeerd wordt voor ouderenwoningen, levensloopbestendig wonen. Dus het is allemaal niet nieuwbouw of anderszins. Tegelijkertijd ligt er, zoals mevrouw Besteman, mijn collega, al aangaf, ook een bod op tafel met wel nieuwbouw sociale woningen. En **mevrouw Koegler** refereert nog aan de doorstroompremie, nou hoop ik dat u bedoelt: de verhuispremie, die een soort van verkapt achter de ... Ik zie u niet in het scherm, maar dat zal zo wel komen ... Die daar in zit voor ouderen die doorstromen vanuit een groter huis naar een kleinere woning. En die neemt ook Rijswijk serieus, dus die wordt zeker besproken met de ouderen als ze verhuizen, om hen over die streep te trekken. En u geeft aan: daar zit best wel verschillen tussen de huur, als iemand al 30 jaar, 40 jaar in een huis woont, wat ouderen vaak doen. Ik loop daar ook tegenaan met mijn eigen opa en oma, die wilden vanuit hun huidige huurwoning naar de nieuwbouw bij de oude ... Bij de kerk, bij de Piramideschool. En die liepen ook tegen de lamp aan van: dat kost 200 meer. En die zeiden tegen mij: 'Dat kunnen wij niet betalen'. En de huurtoeslag, die trekt dat niet recht. Maar ook daarin zijn de woningbouwcorporaties met de gemeente samen en Welzijn Rijswijk en met die seniorenmakelaars aan het kijken: wat kunnen we daar nu mee en waar zit de marge in de wet rondom die huurbedragen? Want ook daarin is wel een marge opgenomen in het huurrecht, godzijdank zeg ik er dan maar bij. Voorzitter, ik ben

ervan overtuigd dat ik de vragen beantwoord heb. Maar als het niet zo is, dan hoor ik dat wel in een interruptie die misschien nog wel volgt.

De voorzitter: Ik heb nog een vraag van mevrouw Van Nunen openstaan over het uitvoeringsplan of dat dit college nog lukt om te kennisgeven het uitvoeringsplan naar de raad te brengen.

Wethouder Bentvelzen: Ik durf daar geen 100 procent garantie aan te geven, **mevrouw Van Nunen**. Maar ik streef daar wel naar, want ik zou wel graag dit stuk af willen maken. Dus als ik begin met een visie, dan zou ik ook wel een uitwerkingsdocument, waar mijn eigen naam onder staat, willen hebben. En ik heb natuurlijk geen garantie dat ik hier nogmaals na maart 2022 zit. Dus ik ga daar heel erg mijn best voor doen om een uitwerkingsdocument te hebben voor de laatste raadsvergadering in 2022. Maar dat is wel een hoog ambitieniveau, dus ik weet niet of ik het ga halen. Maar ik doe mijn best.

De voorzitter: Dank u wel voor de tweede termijn, wethouder Bentvelzen. **Dit stuk gaat als bespreekstuk naar de raad, omdat wethouder heeft toegezegd met een addendum te komen met betrekking tot het aanscherpen van ambities.** Dus dat wachten we met elkaar af.

13 Raadsvoorstel Integraal Huisvestingsplan 2021-2026 (21 059) en Raadsvoorstel Verordening Voorzieningen huisvesting Onderwijs Rijswijk 2022 (21 060)

De voorzitter: Met uw welnemen gaan we over naar agendapunt 13: het raadsvoorstel Integraal Huisvestingsplan 2021-2026. Ook daar zal ik de fracties allemaal voor nalopen.

De heer Van den Berg (BVR): Allereerst complimenten, met name wethouder Besteman. In het stuk heb ik echt tot mijn vreugde en tot de vreugde van Beter Voor Rijswijk, gelezen dat ieder kind, woonachtig in Rijswijk, een passende plek in het Rijswijkse dient krijgen binnen het onderwijs. We zijn dan ook erg blij dat er gestreefd gaat worden naar een door te voeren beleid, bijvoorbeeld op het gebied van postcode of anderszins, om dit te bewerkstelligen. Hiermee zullen de leerlingenstomen heen en weer tussen gemeentes worden vermindert en we zijn ook verheugd dat de gemeente Rijswijk ook met omliggende gemeentes in overleg gaat. De vraag aan de wethouder: kunt u mij aangeven om welke termijn u hier denkt invulling aan te gaan geven, om de Rijswijkse kinderen weer in Rijswijk op school te krijgen? Het huisvestingsplan staat om de 5 jaar ingeroosterd tot evaluatie, mijn vraag is echter van: kunnen we die dat niet wat eerder doen om er dan eventueel toch een wat dynamisch document van te maken? Of de mensen wat eerder te informeren, aangezien het hier toch wel echt om een aanzienlijk belangrijk stukje Rijswijk gaat en het onderwijs. Met betrekking tot de energievoorziening, dat is natuurlijk een mooi woord pijplijn door het midden, zie ik weinig terugkomen eigenlijk in het stuk. Kunnen we daar wat meer uitwerking op krijgen van hoe u denkt de scholen aan te sluiten op de nieuwe pijplijn, om zo de CO₂-uitstoot, het modewoord, te reduceren? Tevens zou ik graag willen weten van de wethouder: er zijn een aantal scholen die nogal een Haags imago hebben gekregen in de loop der tijd, bijvoorbeeld het Rijswijk Lyceum en hoe we kunnen werken aan het verbeteren van het imago om daar weer een Rijswijkse school van te maken. Ik heb gezien in het stuk dat er grote bedragen gaan worden geïnvesteerd in het Rijswijkse onderwijs, in met name gebouwen. En ik ben zeer verheugd wat we gaan doen, ik hoop ook wel dat het de kwaliteit van het onderwijs ten goede komt. Tevens spreekt de BVR zijn hoop uit dat dit stuk geschreven, nu door HEVO, over 5 jaar geschreven kan worden door Rijswijkse

ambtenaren. Ik moet zeggen: het stuk ziet er klip en klaar, fantastisch uit. Dank en dit was BVR in de eerste termijn.

Mevrouw Kistemaker (GL): Allereerst wil ik eigenlijk de opmerking maken over de leesbaarheid van het zowel het raadsvoorstel, als het plan. Want het is buitengewoon slordig opgesteld. Zowel het raadsvoorstel, waarin eigenlijk twee keer dezelfde tekst over CO2-reductie, gewoon exact hetzelfde, twee keer in staat. En ook in het Huisvestingsplan staan best wel veel fouten in. Zo lees ik bijvoorbeeld dat de titel van het coalitieakkoord Beter voor Rijswijk is. Zullen sommige raadsleden misschien een mooie titel vinden, maar is volgens mij toch echt niet de titel van het coalitieakkoord. Er wordt continu gesproken over nieuwbouw in de Plaspoelpolder, volgens mij wordt daar bedoelt Rijswijk Buiten of Pasgeld, maar misschien heb ik iets gemist. Nou, al met al: slordig dat het op deze manier naar de raad wordt gestuurd. Maar goed, ik heb ook nog wat inhoudelijke vragen. Allereerst lees ik dat er gemeenten en schoolbesturen zijn gekomen tot de bouwstenen die worden genoemd in het plan. Maar de bouwstenen, zoals ze nu in het plan staan, die werden ook al exact hetzelfde genoemd in de bijeenkomst die wij in november 2020 hadden met de consultants. En toen moest het hele traject met de schoolbesturen nog beginnen, dus ik vraag me af: hoe heeft dat traject er dan uit gezien? In hoeverre is het gezamenlijk geweest? En zijn die bouwstenen dan meer te kennisgeving voorgelegd aan schoolbesturen? Dan wordt in de plannen ook gesproken over de visie op onderwijs van de gemeente, over welke visie hebben we het dan? Want wij wachten als raad al best wel een tijdje op de kadernota Jeugd en Onderwijs, is dit dan de visie uit een oud document of is dit de visie uit het document wat wij nog moeten gaan vaststellen? De gedachtegang die staat beschreven bij de leerling-prognoses in het vo vind ik heel bijzonder. Er wordt gezegd van: 'Het aantal stijgt niet, want Rijswijkse kinderen gaan buiten de gemeente naar vo-scholen'. Maar volgens mij stijgt daarmee het aantal dan toch nog wel, zeker als je nu ziet dat er een enorme stijging op po is. Dan kun je op je vingers natellen dat dat over een aantal jaren een stijging op vo gaat zijn. Dus is er dan ook overleg met vo-scholen buiten de gemeente of deze stijging van Rijswijkse vo-leerlingen aan zouden kunnen. Dan het capaciteitsprobleem wat wordt voorzien voor de Montessorischool Parkrijk. Dan wordt als mogelijke oplossing het semipermanente gebouw genoemd, maar deze is eigenlijk eerder in het stuk ook al als oplossing genoemd voor de Wethouder Brederodeschool. Dus ik vroeg me af: hoe zit dat dan precies? Want een gebouw kun je maar één keer gebruiken. Tot slot, er staat: 'De gemeente verwacht dat schoolbesturen op basis van gelijkwaardigheid bereid zijn om mee te investeren in de extra kosten ten opzichte van bouwbesluitniveau'. Een hele zin. Maar wat betekent hier in gelijkwaardig? Is dat ieder de helft en is dat reëel voor scholen? En wat gebeurt er dan eigenlijk als scholen dat niet kunnen? Gaat de gemeente dan meer betalen of gaan we dan toch een niveautje lager zitten? Tot zover mijn vraag in eerste termijn.

Mevrouw Koopman (D66): Goed dat dit plan nu voor ons ligt, het geeft op schoolniveau en op wijkniveau een uitstekend beeld van de kwaliteit die nodig is en de capaciteit waarin geïnvesteerd moet worden. En ook goed dat er qua duurzaamheid nu uit wordt gegaan van energieneutraal of ENG in plaats van BENG. En dat we dus in de toekomst energieneutrale scholen kennen en ook frisse scholen. U neemt er vast dan ook wel de zonnepanelen op de daken mee, waar we wel eerder hebben benoemd. Wat het alleen wat lastiger lezen maakt, is dat er eigenlijk een overall plaatje mist van Rijswijk. Om niet alleen op schoolniveau, maar voor Rijswijk als geheel, duidelijk te maken of er nu een goede match is in vraag en aanbod voor de komende jaren. Wij horen van verschillende kanten dat het vooral heel moeilijk is voor ouders die naar Rijswijk komen verhuizen, om een plek te vinden als ze later in die schoolcyclus pas binnenkomen. En hebben we nu op korte

termijn een tekort dat we daadwerkelijk kunnen oplossen door tijdelijk gebouwen in te zetten, bijvoorbeeld zoals in de Snijdersschool? Of is er nog meer inzet nodig? Ik kan het er niet helemaal goed uit halen. De vraag over vo en die groei is inderdaad al benoemd door GroenLinks, dus die zal ik overslaan verder. En tot slot is me ook nog niet helemaal duidelijk of met die investering van over een hele lange termijn, maar van 135 miljoen ... Of deze investering dan ook allemaal vanuit het Rijk gedekt worden en hoe dat nu wordt opgenomen met de kapitaallasten in de meerjarenbegroting.

De heer Ezinga (VVD): Voorzitter, dank u wel en ik wil ook graag de wethouder bedanken voor dit voorstel wat hier ligt. Ook, en dat deel ik met mevrouw Kistemaker ... Het eerste wat mij opviel was eigenlijk de organisatie van het stuk als zodanig, het zag er zeer slordig en bij tijden wijle toch wel wat frustrerend uit. En dat hoop ik, dat mevrouw Besteman dat tot zich neemt en terug naar de tekentafel mag brengen, want zo kunnen we iets niet in behandeling brengen. Veel vragen zijn al gesteld met betrekking tot de inhoud als het gaat om hoe we de ambitie verder vorm gaan geven, dus ik laat mijn vragen daarmee ook achterwege om in herhaling te vallen. Wel wil ik even opmerken dat het mij en dat is mij persoonlijk, enigszins irriteert hoe Beter Voor Rijswijk zich focust op de lokale jongeren en kinderen die zich moeten plaatsen op de scholen, terwijl er toch echt wel een vrije keus van onderwijs plaatsvindt en we niet per se binnen de gemeentegrenzen onze scholen hoeven te zoeken. En daarom wil ik ook graag vragen aan de wethouder of ze zich nadrukkelijk kan uitspreken hoe ze tegen de opmerking van mijnheer Van den Berg aankijkt. Opdat we precies snappen hoe kinderen naar scholen gaan en welke keuzes zij daarin mogen nemen.

Mevrouw Schröter (CDA): We vinden het goed om te zien dat er een helder en gedegen Integraal Huisvestingsplan ligt en dat het ook samen met schoolbesturen is opgesteld. We hebben nog wel een vraag over de CO2-ambitie, die wordt niet helemaal gehaald. We vragen ons af of dat niet alsnog mogelijk is gezien de problematiek op dit gebied. En over de verordening heb ik verder geen opmerkingen, dank u.

Mevrouw Jansen (Wij): Praten over schoolgebouwen en dergelijke, dat doe ik graag, dat weet mevrouw Besteman. Zeker in een Rijswijk wat flink aan het groeien is, dan is het natuurlijk ook belangrijk dat we zorgen dat we straks genoeg plek hebben voor zeker jonge leerlingen om naar school te gaan. En dat moet dan wel ook op loop -en fietsafstand zijn en het is dan niet alleen belangrijk voor het onderwijs zelf dat ze dat doen, maar het draagt ook bij aan het zelfstandig worden zodra kinderen zelfstandig naar school gaan. Het is daarom ook fijn om te lezen dat de eis de afstand tot onderwijs aangepast wordt van hemelsbreed 2 kilometer, naar de meest veilige route op 2 kilometer. En we zien in het Huisvestingsplan dat er aandacht is voor ... Nagedacht is over een golfbeweging, die eigenlijk ook in ... Zeker in Rijswijk Buiten, in een nieuwbouwwijk, vaak plaatsvindt. En dan heb ik een vraag daarover: klopt het dat er een nieuwe school gesticht gaat worden in het tijdelijke gebouw aan de Laan van 't Haantje waar eerst Parkrijk in zat? GroenLinks refereerde daar al aan en had het over dat de Wethouder Brederodeschool daar plaatsen in zou nemen, maar wij begrepen van de directie van Parkrijk dat het toch echt om een zelfstandige school gaat. Het is ook goed om te lezen dat er rekening wordt gehouden met een extra onderwijs -en gymlocatie in Pasgeld en ook voor de huidige scholen in die wijk, dat er naar maatwerk gekeken wordt voor een oplossing op korte en lange termijn. Daarbij wil ik wel een kanttekening plaatsen: ik heb het al vaker aangegeven, als u in gesprek gaat met besturen betrek daar ook de directie en eventuele docenten van scholen goed bij deze plannen. Zij hebben als geen ander zicht op de mogelijkheden en wensen, een schoolbestuur staat hierin vaak wat verder af van de praktijk. Kan de

wethouder dit toezeggen? Dit geldt overigens trouwens voor alle innovaties ... Renovaties bedoel ik, nieuwbouw en uitbreiding van alle scholen in Rijswijk. Daarnaast had GroenLinks het natuurlijk ook al over het feit dat we nu heel veel jonge leerlingen hebben en in de toekomst ... Ja, die zullen over 8 tot 10 jaar allemaal richting het vo gaan vertrekken. Wordt er eventueel ook nagedacht over extra vo-mogelijkheden met het oog op de toekomst? En dan heb ik het niet alleen over buiten Rijswijk, maar ook binnen Rijswijk. Bijvoorbeeld: is het misschien wenselijk om met de schoolbesturen van het vo te kijken naar de mogelijkheden voor een middelbare school in Rijswijk Buiten eventueel op de langere termijn? We horen het graag van de wethouder. Dan het laatste, richt ik me even nog even op het raadsvoorstel van de verordening Voorzieningen. Het was ons niet helemaal duidelijk wat nou precies de bedoeling hiervan was, maar vat ik het goed samen dat dit een aanvullend voorstel is wat ervoor zal zorgen dat we volgens de laatste wet -en regelgeving het Huisvestingsplan tot uitvoering brengen? Zo ja, dan is de fractie hiermee akkoord en zo nee, dan graag een toelichting van de wethouder hierop.

Mevrouw Ten Brummelaar (RB): We hebben het stuk gelezen voor ons op zich een duidelijk stuk, dus bedankt daarvoor. Goede uitleg ook met betrekking tot de toekomst van de Rijswijkse scholen. Waar we wel van schrokken is de bouwkundige staat van 13 van de 15 basisscholen op dit moment en wij vragen ons dan wel af: hoe kan dit en hoe kunnen we dat in de toekomst gaan voorkomen? Verder lezen we dat de kosten voor de renovatie van de steen voor de school rond de 8 miljoen gaat zijn. En er zit hier ook een deel verzekeringsgeld in wat vrij is gekomen na de brand, als het goed is. En we sluiten ons aan bij de vragen, volgens mij van de heer Ezinga en andere partijen, die gesteld zijn over hoe het zit met de dekking vanuit het Rijk.

Mevrouw Van Nunen (PvdA): De inbreng van GroenLinks en ook van D66 was ons uit het hart gegrepen, dat hadden wij ook al op papier staan. Tekstueel is het een ... Rammelt de tekst, laat ik het zo zeggen. En zit er te weinig opbouw en consequentie in. Daarnaast missen wij inderdaad ook die relatie met die kadernota Jeugd en Onderwijs, die inderdaad dan nog moet komen, want dat geeft ook je beeld en je visie op onderwijs en onderwijsvoorzieningen in de toekomst. Dus daarin sluit ik me aan bij, al eerder gezegd, de opmerkingen van beide fracties die ik net noemde. Ik hoop dat de wethouder echter afstand neemt van de inbreng wat van BVR op het vlak van de postcoderegistratie ... Of discriminatie, laat ik het zo zeggen. Want dat mag gewoon helemaal niet en dat is in een aantal gemeenten ook gewoon weer losgelaten, omdat het gewoon niet mocht. En ik vind dat we deze discussie, die we al eerder hebben gevoerd en de heer Van den Berg al eerder heeft ingebracht bij eerdere stukken die op dit punt van onderwijs al door de wethouder eerder in de raad zijn gebracht. Daarin is die discussie al gevoerd en is er ook een duidelijk antwoord.

De heer Van den Berg: Voorzitter, mag ik interrumpen?

De voorzitter: Nee, dat sta ik even niet toe. Gaat u verder, mevrouw Van Nunen.

Mevrouw Van Nunen (PvdA): Oké, ik wacht het antwoord van de wethouder af en dan is het misschien ook wel duidelijk wat al dan niet rechtmatig is. Wat het raadsvoorstel betreft, daarin staat wel dat u met schoolbesturen, wat betreft die verordening en de nieuwe eisen die gesteld worden, ook aan ventilatie, dat u daarmee op goede hoogte bent gekomen met de schoolbesturen, in overeenstemming. Maar er staat ook heel duidelijk in dat de schoolbesturen zich eigenlijk nog niet willen uitspreken over hun financiële inzet. In principe wel, maar ze doen eigenlijk geen enkele garantie. Hoe ziet u dat, wethouder? Heeft u nu wel of niet een akkoord of een goede overeenstemming hierin kunnen bereiken met de schoolbesturen? Want als de

portemonnee getrokken moet worden heb ik het idee dat de schoolbesturen, in dit raadsvoorstel in ieder geval, niet zeggen: 'Wethouder, dan staan wij ook ervoor klaar'. Misschien kan de wethouder daar nog heel even op reageren. Wat betreft die ventilatie, dat baart me dan toch wel zorgen. Ik vraag me af waarom geen enkele andere fractie op die verordening is ingegaan, want daar staat gewoon letterlijk: 'Bestaande schoolgebouwen worden niet aangepast, of dat moeten de schoolbesturen maar doen'. En dat kan ik me daar niets bij voorstellen. Maar als zij dat niet doen, wie zijn dan de dupe? De leerlingen of hoe gaan we daar dan mee om? Vinden daar controles op plaats? Ik hoor dat heel graag, want dat is natuurlijk wel een probleem wat zich ook nu richting najaar en winter weer mogelijk een rol gaat spelen. Ik maak me daar wel zorgen over, hoe het staat verwoord in het raadsvoorstel. Maar misschien kan de wethouder mij geruststellen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan is het nu de eerste termijn voor wethouder Besteman.

Wethouder Besteman: Ik zal even bij het begin beginnen, dat is denk ik handig, om even het een en ander toe te lichten. Het verzorgen van onderwijs, huisvesting vo, po en speciaal onderwijs is een wettelijke taak van de gemeente. Krijgen daar ook geld voor vanuit het Gemeentefonds om dat voor elkaar te krijgen, dus dat is de eerste aanleiding voor dit Integraal Huisvestingsplan. Daarnaast ligt er natuurlijk ook een inhoudelijke argumentatie aan ten grondslag, want goede onderwijshuisvesting kan een hele goede bijdrage leveren aan de kwaliteit van onderwijs. Helpen om doorlopende leerlijnen beter tot zijn uiting te laten komen, het kan zorgen voor soepele overgangen tussen de verschillende fases waar kinderen doorheen gaan. Vanuit die optiek ben ik ook heel erg blij dat de kinderopvang heeft meegedacht en meegedaan bij het vormgeven van het Integraal Huisvestingsplan. Dat is echt nieuw, dat kinderen al op jonge leeftijd ook worden meegenomen en zo komen pedagogiek en didactiek natuurlijk ook heel goed bij elkaar. Met dit Integraal Huisvestingsplan stellen we een beleidskader vast voor langere periode tot 2042 en dat wordt inderdaad, zoals de **heer Van den Berg** van Beter Voor Rijswijk zegt, iedere 5 jaar herijkt. En dat is een redelijke periode, omdat we kijken naar nieuwbouw en renovatie en dat zijn toch wat langdurige projecten die je binnen 5 jaar goed kunt overzien. Dus dat is de achtergrond van die vijfjaarstermijn. We zijn dit proces vorig jaar gestart met de raad, we hebben toen met uw raad gesproken, voorzitter, om de kaders op te halen die de input waren voor dit Integraal Huisvestingsplan. En het is inderdaad zo, dat **mevrouw Kistemaker** stelt, dat die bouwsteen inderdaad de input zijn geweest van uw raad, voorzitter. En die zijn heel goed bij de input van de schoolbesturen gekomen, dus dat sluit heel goed op elkaar aan en daar ben ik ook heel blij mee. Even kijken, misschien nog even in zijn algemeenheid: ik hoor een aantal fracties zeggen dat het document op bepaalde punten slordig is opgesteld, niet zo goed leesbaar, dus het lijkt mij goed als ik in ieder geval een compacte heldere samenvatting voor uw raad mag nasturen, voorzitter. Want ik denk dat dat belangrijk is voor het proces ook, wat we hier hebben doorlopen met de schoolbesturen. Zo blijkt inderdaad en de **GroenLinksfractie** vroeg daarnaar: 'Waar komt die nieuwbouwschool in de Plaspoelpolder vandaan?' Dat blijkt uit de analyse die we hebben gedaan, de QuickScans van de wijken. En als je dan kijkt naar wijk 1 en 2, zie je dat daar een groei plaatsvindt van de basisgeneratie, zoals we die noemen. De Snijdersschool zijn we op dit moment aan het beschikbaar maken voor onderwijs, maar ook is er gesproken over een nieuw school in de Plaspoelpolder om al die kinderen op te vangen, die daar nog door de bouw van woningen et cetera terecht zouden moeten komen. 'Hoe zit het dan financieel?' Voorzitter, daar heb ik ook een aantal fracties over gehoord, in ieder geval **mevrouw Koopman** heeft daarover gesproken. De plannen voor de korte termijn 0 tot en met 5 jaar zijn opgenomen in de investeringskalender. Dus die zijn al verwerkt, die worden bij de begroting aan uw raad voorgelegd. En als we

kijken naar: wat gaan we dan op korte termijn doen, die 0 tot 5 jaar? Is het vervangen van de steen voor de school, u weet zich misschien nog herinneren dat daar een aantal jaar geleden in de zomervakantie brand heeft gewoed, dus daar moeten vier lokalen sowieso nog vervangen worden. Dan zeg ik ondertussen ook tegen **mevrouw Brummelaar**, die een opmerking te maken over de verzekeringsgelden: die zijn inderdaad meegenomen. En u ziet ook ... En zonder u met alle cijfers om de oren te slaan, maar dat er al 1,1 is uitgekeerd na de brand en daardoor is het bedrag in het IHP nu ook wat lager. Dus de steen voor de school is op korte termijn een project dat we hebben vastgesteld en dat geldt ook voor de GSR. En nieuwbouw in samenspraak met de Akker. **Mevrouw Van Nunen** heeft de vraag gesteld van: 'Is er nu eigenlijk overeenstemming over die financiën met de schoolbesturen?' Nou, dat is er. Natuurlijk willen schoolbesturen dat niet voor de periode tot 2042 aangeven. Dat lijkt me ook logisch, want ze hebben natuurlijk ook met onzekerheden te maken op dit moment. Maar we hebben wel gezegd: we hebben ambitie, we willen die onderwijskwaliteit door middel van die onderwijshuisvesting echt bieden aan onze Rijswijkse leerlingen. En de ambitie die daar is, bijvoorbeeld niet BENG bouwen, niet bijna energieneutraal, maar helemaal energieneutraal, zijn kosten die we natuurlijk per project met elkaar gaan verdelen. Dus de afspraak is: we staan voor uw onderwijskwaliteit gezamenlijk, daar is overeenstemming over. We hebben dat ook vastgesteld in het OGO, het overeenstemming gerichte overleg, dat regelmatig wordt gevoerd met de schoolbesturen en kinderopvang. En er is afgesproken dat we per businesscase gaan kijken hoe die uitwerking in die businesscase en die verdeling van die kosten precies zal uitwerken. Dan zal ik de vragen nog even langslopen van de fracties. Dan begin ik bij Beter Voor Rijswijk: u heeft een opmerking gemaakt over Rijswijkse kinderen eerst. Nou, dat is inderdaad een uitgangspunt waar ik als college niet zozeer achter sta. We zien wel en die discussie hebben we natuurlijk vaker gehad in deze raad, dat basisschoolleerlingen wel veelal in hun eigen wijk naar school gaan. Ouders zoeken dan vaak een school uit dichtbij hun woning en dat is ook wel een van de uitgangspunten. Dus Rijswijkse kinderen of kinderen uit wijken in de buurt zouden zoveel mogelijk in hun eigen wijk naar school moeten kunnen gaan. De keuze ligt natuurlijk altijd, zeg ik nadrukkelijk tegen **de heer Ezinga**, bij de ouders zelf. Dan heeft **Beter Voor Rijswijk** nog een vraag gesteld over het aansluiten van scholen op de energieleidingen en hoe dat in de energietransitie wordt verwerkt. Dat is nu echt wel te vroeg om die vraag te stellen, daar komen we op terug in het energie... Of in het uitvoeringsplan, daar zijn we nu nog niet aan toe. Dit is de visie en geeft de situatie weer op basis van prognoses en analyses. **De fractie van GroenLinks**. Nou de opmerking over leesbaarheid en de dubbelingen heb ik hoop ik zo ... Kom ik aan tegemoet door middel van nog even een duidelijke, korte samenvatting met de raad te delen, voorzitter. En de dubbelingen, ja, die moeten daar natuurlijk sowieso uit. Want dat is inderdaad slordig, dat ben ik met **mevrouw Kistemaker** eens. De school Plaspoelpolder. Nou dat is dus een uitkomst van de analyse van de scenario's van wijk één en twee. Ja, de visie die heeft natuurlijk te maken met de bouwstenen die u als raad heeft gegeven, maar ook de visie die we als gemeente hebben op brede scholen. En dat ziet u natuurlijk ook terug komen in die gebiedsaanpak. We willen graag dat scholen meer zijn dan alleen een plek voor onderwijs. Maar we willen ook dat schoolpleinen bespeeld kunnen worden door buurtkinderen, dat er een plek is voor meer dan alleen onderwijs, dus ook naschoolse activiteiten kunnen zijn. Nou dat soort zaken. Dat is de visie die we daarop hebben. Als het gaat om, ja, de prognoses, heeft **mevrouw Kistemaker** ook een opmerking op gezegd. Als je kijkt naar de prognoses op PO, dan zie je inderdaad dat die behoorlijk stijgt tot 2030 en daarna ongeveer afvlakken, iets dalen, beetje afvlakken. Als het gaat om het VO zien we dat de prognoses eigenlijk nauwelijks groeien. Neemt niet weg dat we wel in de regio ook overleg hebben over de scholen. Want we weten ook dat, nou ja, in grensgebieden ouders natuurlijk sowieso ook over grenzen heen kijken. En dat geldt zeker voor VO scholen. De vraag over de Brederoschool en Parkwijk. Ja, dat

lijkt misschien wel wat verwarrend in het stuk, omdat Parkrijk nu als dislocatie van de Brederoschool is. En dat gaat wel veranderen, maar dat is een technisch verhaal van Librijn. Het lijkt daardoor een aparte school, maar het functioneert als dislocatie op dit moment. Samen investeren met onderwijs en schoolbesturen, inderdaad, heeft mevrouw Kistemaker ook nog naar gevraagd. Nou dat is precies het uitgangspunt van het hele integrale huisvestingsplan. Besturen en gemeente hebben nu gezegd, we kijken voor de langere termijn wat nodig is en we vinden ook dat we samen aan de lat staan om die scholen te bouwen. Dus dat krijgt verder vorm in de businesscases. **Mevrouw Koopman** heeft nog even benadrukt dat ze er achter staat dat we ENG gaan bouwen in plaats van BENG. Nou ik denk dat dat ook een hele mooie ambitie is. Ja, en het doel van het integraal huisvestingsplan is juist ook dat die vraag en aanbod van schoolaanbod en kinderen, de basisgeneratie, in kaart te brengen en bij elkaar te brengen. Dus dat is wat we doen en dat is ook waarom we dat op wijkniveau hebben gedaan, juist omdat ... Nou ja, wat ik net zei, als het gaat om PO, kinderen veelal toch in hun eigen buurt naar school gaan. Dus dat is de achtergrond van het in beeld brengen van het wijkniveau en niet op stadsniveau. Even kijken. **De heer Ezinga** heeft ook een opmerking gemaakt over de leesbaarheid en de dubbelingen. Nou ik hoop dat ik u ook tegemoet kom als ik zeg, ik maak daar nog even een duidelijke samenvatting voor voor de raad. Want ik vind dat wel heel erg belangrijk. Het **CDA** heeft mij gevraagd over de CO2 ambitie die we, als we dit plan doorzetten zoals het nu voorligt, nou, behoorlijke slag kunnen maken. Maar inderdaad, het kan natuurlijk altijd meer, **mevrouw Schröter**, voorzitter, zeg ik via u. We komen nu op deze ambitie af op deze cijfers uit, omdat niet alle gebouwen worden vervangen of gerenoveerd in de tijd tot 2042. En ja, als we dat wel doen, ja, dan zullen we het effect natuurlijk in die CO2 reductie groter zien. Maar dat betekent natuurlijk ook weer een extra investering, zou je kunnen zeggen. **Mevrouw Jansen** heeft ook gevraagd over Parkrijk. En nou, ik hoop dat ik dat duidelijk heb gemaakt, dat is ... Nee, ze schudt haar hoofd zie ik, voorzitter. Maar het is een dislocatie en dat functioneert nu op dit moment nog zo. Als het gaat om het betrekken van de schooldirecteuren is het zo dat de gesprekken het afgelopen jaar niet op één hand te tellen zijn. Die hebben wij als gemeente gevoerd, ik zelf met schoolbesturen. Maar er zijn natuurlijk ook in allerhande gremia voorbereidingsgesprekken geweest met directeuren en medewerkers op het gebied van financiën, op het gebied van facilitair, met de kinderopvang. Nou, u kunt het zo gek niet bedenken, zou ik bijna willen zeggen. Het was een intensief traject, laat ik het zo samenvatten. En ik denk dat dat ook belangrijk is, dat was nodig. Maar het is heel erg mooi denk ik dat we hier met elkaar zo zijn uitgekomen. Of er nog een nieuwe VO school in de planning staat, heeft **mevrouw Jansen** mij nog gevraagd. Op dit moment niet. Maar we zijn natuurlijk ... We werken op basis van de prognoses, we houden daar rekening mee. En ook als het gaat om nieuw te bouwen gebieden kijken we natuurlijk zeker naar de prognoses. Ja, dit plan is gebaseerd op de geldende wet- en regelgeving, zeg ik nog even tegen mevrouw Jansen, voorzitter. Want ze heeft mij daar nog naar gevraagd. En ja, goed, als dat in de toekomst verandert, zullen we daar natuurlijk ook weer op anticiperen. Maar ik denk ook dat die termijn van herijking eens de vijf jaar daarvoor een goed ritme biedt. **Mevrouw Ten Brummelaar** vindt het plan dan weer duidelijk opgesteld. Nou, dank daarvoor, dat is dan ook fijn om te horen. Het verzekeringsgeld van de Steenvoorde heb ik over geantwoord. **Mevrouw Van Nunen** heeft ook gesproken over de visie. Nou die zit dan met name in die brede school hè. We zien die scholen als een centraal gebouw in de wijk. We willen ook dat dat zo veel mogelijk op die manier wordt gebruikt. En de ventilatie is inderdaad een belangrijk punt. **Mevrouw Van Nunen** heeft daar duidelijk een opmerking over gemaakt. Dat staat natuurlijk ook op de agenda met schoolbesturen. Het is zo dat het Rijk daar nu een subsidieregeling voor heeft opengesteld. Want in sommige gevallen zal daar inderdaad, zoals **mevrouw Van**

Nunen stelt, geïnvesteerd moeten worden. En die regeling is open en vergoedt voor een deel de kosten, de investeringen, die schoolbesturen moeten maken voor die ventilaties.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik over naar de tweede termijn. Ik loop even alle partijen weer na. Beter Voor Rijswijk, de heer Van den Berg.

De heer Van den Berg (BVR): Even terugkomen op de eerste termijn en de opmerkingen van de wethouder. Beter Voor Rijswijk heeft gewoon een stukje uit de nota verwoord dat er in Rijswijk passende plek is, in Rijswijk moet krijgen voor binnen het onderwijs, wonende binnen de eigen grenzen. Dat staat netjes in de nota, heb ik niet verzonnen, staat er in. Binnen Rijswijk zijn er voor, met name in Rijswijk Buiten, grote wachtrijen voor de basisscholen. Die wachtrijen moeten opgelost worden. Een beleid wat daar toegepast bij kan worden, is een postcodebeleid. Dat heeft niks met discriminatie te maken, heeft ook niks met vrijheid van onderwijs te maken. Is het een normaal instrument wat je kan inzetten. Dat dit dan als discriminatie wordt betiteld, werp ik ook verre van me. Ik werp ... Ik zou dan ook de heer Menno, en ik ben echt hier vrij boos over, en Wil Van Nunen willen uitdagen, komen jullie dan met oplossingen om die wachtlijsten op te lossen voor de Rijswijkers. Zodat niet de Rijswijkse kinderen helemaal vanuit Rijswijk naar Schipluiden moeten om daar op een basisschool of een BSO terecht moeten komen. Ja? Of ga eens praten met ouders. Ouders die echt met 2-jarige leeftijd al hun kind op een wachtlijst moeten zetten om ze op een normale school in Rijswijk te krijgen.

De heer Ezinga (VVD): Voorzitter, interruptie.

De voorzitter: De heer Ezinga, korte interruptie.

De heer Van den Berg (BVR): Waarvoor werd mijn interruptie daarnet niet toegestaan, voorzitter, en nu wel?

De voorzitter: Omdat het nu de tweede termijn is en dan mogen we interrumperen, maar wel kort.

De heer Ezinga (VVD, ter interruptie): Voorzitter, ik snap de boosheid van de heer Van den Berg. Ik denk dat dat ook heel onnodig is. De wijze waarop hij zijn opmerking net, ja, omschreef, deed bij mij en deed bij ook andere fracties de vraag rijzen dat er toch op een andere manier werd nagedacht dan hij nu omschrijft. Ook gegeven de historie, waarbij we al eerder in debat zijn gegaan hierover, liet hij dit al uit zijn mond gaan. Ik ga ook graag met hem in debat hierover. Maar om nu mij de vraag te stellen om het geheel op te lossen, is vrij kinderachtig. Daarvoor zitten we hier niet in dit debat. Wij zijn hier met zijn allen om de vraagstelling op te lossen en het vraagstuk. Dus ik zou het hier dan ook wel bij willen laten.

De voorzitter: Dat is een lange interruptie. De heer Van den Berg, vervolg de tweede termijn graag.

De heer Van den Berg (BVR): Ja, ik ga graag met de heer Menno in gesprek daarover. En ik vind het heel raar dat mijn woorden die ik nu uitspreek daarnet als heel anders worden geïnterpreteerd. Dat is het voor Beter Voor Rijswijk in deze termijn.

Mevrouw Kistemaker (GL): Voordat ik aan mijn tweede termijn begin, toch wel even ook als reactie op Beter Voor Rijswijk net. De oplossing zit hem in het creëren van meer onderwijsplekken en niet in een postcodebeleid. En als we het dan hebben over Rijswijk Buiten. Hoeveel kinderen van buiten Rijswijk Buiten zitten daar eigenlijk op school in Rijswijk Buiten, en zijn daar simpelweg te weinig onderwijsplekken. Een probleem is niet dat er teveel kinderen van buiten Rijswijk daar op school zitten. Maar goed. Allereerst dank voor de antwoorden die ik heb gekregen, aan de wethouder. Ik moet er wel een klein beetje om lachen dat de

bouwstenen nu vanuit de raad lijken te zijn gekomen, terwijl in het stuk staat toch echt dat ze samen met schoolbesturen zijn opgesteld. En zoals ik ook al in mijn eerste termijn zei, die bouwstenen stonden allemaal in de presentatie die we als startpunt hebben gekregen van de HEVO consultants. Dus ik ... Mij bekruipt een beetje het gevoel dat de bouwstenen gewoon van HEVO komen eigenlijk. En dat ze misschien best aansluiten bij hoe wij het zien. Maar om het dan te zeggen dat we het met elkaar hebben gedaan, dat is misschien ... Gaat iets te ver. Ja, en dan nog even over de visie. Het is mij helder wat de visie is. Maar mijn vraag was eigenlijk, waar komt de visie vandaan? Komt dat nog uit een oud stuk zoals die nu geldt? Of is dat al vooruitlopend op de visie Jeugd en Onderwijs die we nog moeten gaan vaststellen. Dus daar graag nog wel even een antwoord op. En tot slot, ja, die prognose VO. Ik blijf dat toch echt heel raar vinden dat die prognose dus niet zo lijkt te stijgen voor VO leerlingen. Want ja, je kunt volgens mij met je boeren verstand bedenken dat als PO stijgt, dan stijgt over 6, 7, 8 jaar ook VO. Dus ik, ja, ik blijf daar mijn twijfels over hebben.

Mevrouw Koopman (D66): Ja, dank u wel, en wethouder bedankt voor de beantwoording. Ik wilde toch nog even terugkomen op het overzicht op Rijswijkniveau. Natuurlijk moeten die ... Op wijkniveau moet het er zeker zijn. Maar het zou de leesbaarheid, en misschien dat u dat in die samenvatting die u nog wilt maken kunt opnemen, ten goede komen als je ook het op een Rijswijks niveau duidelijk maakt om hebben we nu een tekort of een overschot? En het verwarrende, en ik heb het ook een paar keer moeten lezen. Als je kijkt tussen de basisgeneratie en het aantal kinderen wat naar school gaat in een wijk, dan is het groen als je een tekort hebt en is het rood als je een overschot hebt van de basisgeneratie. En het zou misschien voor de leesbaarheid ook prettiger zijn om dat om te draaien. En als je gaat kijken namelijk op de verschillende jaren, 2021, '26 en nou de laatste, die tabel, dan blijkt op Rijswijks niveau dat we nu ongeveer 316 plekken te kort hebben. Dat worden er 1007 en dat gaat daarna nog eens groeien naar 1500. Dus dat is een best wel behoorlijk ... En het dat zou denk ik het stuk ten goede komen als we dat inzicht ook hebben. En verder, nou, waren mijn vragen beantwoord.

De heer Ezinga (VVD): Dank, voorzitter. Ik heb geen verdere opmerkingen.

Mevrouw Schröter-Haas (CDA): Ik heb ook geen aanvullende vragen.

Mevrouw Jansen-Dirkx (Wij): Ter verduidelijking, het ging mij dus niet om Parkrijk, want Parkrijk heeft inmiddels natuurlijk zijn eigen schoolgebouw betrokken. Het ging mij om de school die gaat komen in de noodbouw die Parkrijk zojuist verlaten heeft. Als het goed is wordt daar dus een nieuwe school gestart, weliswaar onder het BRIN-nummer van de Wethouder Brederodeschool. Dit, nou ja, wat ik begrepen heb van de directeur van Parkrijk, wegens financiële redenen en dat je dus wel moet kunnen starten met een school, maar dat je dan vaak onder een ander BRIN-nummer start van een andere school. Maar mijn vraag is dus, klopt dat dat er dus een nieuwe school gestart wordt in dat noodgebouw. En als dat inderdaad waar is, dan is mijn vraag, is dan vervolgens de bedoeling dat deze school dan eventueel zich gaat, nou ja, hervestigen in een vast gebouw in Pasgeld bijvoorbeeld? Want dat is mij dan dus niet duidelijk. Of is dit gewoon een noodgreep om dus meer plekken te creëren en strakjes weer op te heffen als dat niet meer nodig is? Daarnaast was mijn vraag niet zozeer of dit raadsvoorstel volgens de laatste wet- en regelgeving geschreven was. Maar ik had het over het aanvullende raadsvoorstel wat erbij staat, wat hier ook in deze bespreking betrokken wordt, namelijk de verordening voorziening huisvesting onderwijs Rijswijk. Klopt het dat dat voorstel eigenlijk ervoor zorgt dat we volgens de laatste wet- en regelgeving het huisvestingsplan tot uitvoering gaan brengen. En zo ja, dan is

onze fractie daarmee akkoord. En zo niet, dan wil ik daar graag een toelichting op hoe ik het dan moet interpreteren. Voor de rest, ja, ben ik het ook met GroenLinks eens van, je kunt op je vingers uittellen dat het VO nu misschien stabiel is, maar straks gewoon echt keihard gaat groeien. Dus ik wil met nadruk tegen u zeggen, wethouder, via de voorzitter, houdt daar gewoon wel rekening mee en ga nu alvast in gesprek. Niet dat we wederom voor een probleem komen te staan waar we eigenlijk nu al tegenaan lopen in Rijswijk Buiten, namelijk dat er heel veel kinderen gewoon geen plek hebben. En daarin kan ik, ja, mijnheer Van den Berg van Beter Voor Rijswijk wel de hand schudden. Het is natuurlijk van de gekke dat ouders die nog ... Nou ja, eigenlijk aanstaande ouders, om het zo maar te zeggen, al nu moeten gaan bedenken, ik wil een kind. En ik ga nu alvast mijn kind inschrijven, want over vier jaar hoop ik dan een plekje te hebben, met hoop dat ik dan ook een kindje heb. Dat lijkt me toch niet helemaal de bedoeling. Dus ... Maar daarin ben ik dan ook wel weer van mening, zoals mevrouw Kistemaker zegt, de oplossing zit hem niet inderdaad de postcodecheck, maar meer in het realiseren van meer plekken.

Mevrouw Koopman (D66, ter interruptie): Ja, heel kort. Ik werd heel even getriggerd door dat aanmelden van mensen die bij wijze van spreken als ze zwanger zijn hun kind al aanmelden. Misschien moeten we, dat is niet buiten deze huisvestingsnota, maar overgaan op wat er in Den Haag ook gebeurt, een vast aanmeldpunt. Zodat je niet de mensen die assertiever zijn al voordat ze zwanger zijn hun kind hebben aangemeld en de anderen pas als het veel te laat is.

Mevrouw Jansen-Dirkx (Wij): Daar kan ik alleen maar ... Dat kan ik alleen maar toejuichen, mevrouw Koopman, want dat lijkt me hartstikke goed. Want het is eigenlijk, ja, bijzonder jammer. En ik word met de regelmaat van de klok hier in Rijswijk Buiten door ouders aangesproken over het feit dat ze, ja, eigenlijk met de handen in het haar zitten omdat ze hun kind niet op een school in de buurt kwijt kunnen. Nou ja, volgens mij is mijn relaas duidelijk, en ik kijk uit naar de beantwoording van de wethouder.

Mevrouw Van Nunen (PvdA): Ja, voorzitter, ik heb geen aanvullende vragen. Alleen nog een opmerking ook naar de heer Van den Berg. Kijk, er zijn natuurlijk ook scholen met een specifiek onderwijsconcept. Montessori, Dalton, Jenaplan. Daarom zou je al om die redenen niet met een postcode selectie kunnen werken en moeten werken. Want daarmee beperk je en ouders, nou ja, en kinderen op dat moment als ze vier jaar nog niet zo, maar wel ouders enorm in hun keuzevrijheid. Dus het heeft wel degelijk met vrijheid van onderwijs te maken. In ieder geval met vrijheid van onderwijsconcept. Voorzitter, ik heb dus geen vraag naar de wethouder, maar toch ook nog wel een opmerking naar de heer Van den Berg. En ik hoop eigenlijk dat we deze discussie hiermee ook kunnen sluiten over postcodebeleid.

Mevrouw Ten Brummelaar (RB): Ja, wethouder, bedankt voor de beantwoording. Ik moet heel eerlijk zeggen dat ik even afgeleid was hier, dus niet zeker weet of er antwoord is gegeven op het vraagstuk wat we hadden omtrent de bouwkundige staat van dertien van de vijftien basisscholen. Hoe dat kan en hoe we dat in de toekomst kunnen gaan voorkomen. Als dat wel zo is, dan bij deze ook gelijk mijn excuses.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Besteman voor de tweede termijn. Ga uw gang.

Wethouder Besteman: En dank ook weer aan de raad. Ik loop nog de fracties even langs. Dan begin ik met **Beter Voor Rijswijk**. De heer Van den Berg wijst me denk ik terecht op de drukte rondom de VO scholen in

Rijswijk Buiten. **Mevrouw Jansen en mevrouw Kistemaker** noemen dat in feite ook in hun betoog. En dat is zeer terecht. En dat is ook de achtergrond waarom we natuurlijk daar zijn gaan bouwen. We hebben de tijdelijke school inderdaad die voor een lange tijd beschikbaar blijft. En ook Parkrijk, de definitieve locatie, is natuurlijk geopend. Dus volgens de prognoses liggen we daarbij goed op schema. Betekent wel, zeg ik maar meteen tegen **mevrouw Jansen**, als er meer wordt gebouwd, ja, dan zullen er ook meer scholen moeten komen. Dat staat ook in het plan opgenomen. Dus dat blijft zeker een aandachtspunt. Ja, **mevrouw Kistemaker**, ik wil toch nog even op u reageren. Want u doet net alsof er een tegenspraak bestaat tussen de bouwstenen die zijn benoemd door de raad en de schoolbesturen. Nou dat is dus totaal niet zo. Ik zou zeggen, het tegenovergestelde is waar. Het komt goed bij elkaar. En ik weet niet of u het zich nog kunt herinneren, maar de bouwstenen zoals verwerkt in de nota zijn door de raad meegegeven en zijn ook in de gesprekken met de schoolbesturen genoemd.

Mevrouw Kistemaker (GL, ter interruptie): Ja, ik wil toch nog even reageren. Want ik zeg niet dat ze in tegenspraak zijn. Ik heb het over de aannahme dat het in gezamenlijkheid is bepaald. Daar heb ik het over, niet zozeer over dat er tegenspraak zou zijn. Blijkbaar vindt het gewone bouwstenen, maar het is toevallig dat ze precies hetzelfde allemaal zijn.

Wethouder Besteman: Ja. Nee, dat is ook, denk ik, dat maakt het leven ook een stuk makkelijker zou je kunnen zeggen inderdaad. Maar het waren denk ik gewoon hele goede bouwstenen. Ik denk dat dat de goede conclusie zou kunnen zijn. Ja, de visie op de brede scholen die is er al, dus dat is ook één van de lijnen die we nu hebben meegenomen. Die brede scholen die we zien als kindcentra in de wijk, zeg ik nog even tegen **mevrouw Kistemaker**. Ja, als het gaat om de VO scholen inderdaad, voorzitter. Ik denk dat het toch goed is om daar nog wat over op te merken. Kijk, als we kijken naar de prognoses VO in Rijswijk, zien we die niet stijgen. Niet in de zin dat er een nieuwe school gesticht moet worden. Maar dat neemt natuurlijk niet weg dat er mogelijkheden zijn dat de prognoses in de omliggende gemeenten wel zullen stijgen. En ja, VO leerlingen gaan nou eenmaal makkelijker de gemeentegrens over, die fietsen een stukje verder. Dus die ... Ja, dat is een logisch uitgangspunt. En dat is ook de achtergrond waarom we natuurlijk met gemeenten die om ons heen liggen daarover in gesprek zijn. De prognoses worden altijd daarbij als leidend en als uitgangspunt genomen. Dus ook als het gaat om de VO scholen. Ja, de opmerking van **mevrouw Koopman**, voorzitter.

Mevrouw Jansen-Dirkx (Wij, ter interruptie): Ja, u zegt van, ik hoor u zeggen van, u kijkt ook met omliggende gemeenten en dat daar misschien een stijging is. Maar nogmaals, nu weten we misschien dat dat nu in de komende drie jaar misschien niet zo is. Maar het gaat natuurlijk om dat de PO nu wel heel erg stijgt, kunnen we ervan uitgaan dat dat over acht jaar ook in het VO gaat plaatsvinden. En dat is de reden waarom zowel ik en mevrouw Kistemaker er op aandringen om daar nu over na te denken om ook te voorkomen dat we weer voor een probleem komen te staan. Dus mijn vraag daarbij was dus. Gaat u daar nu al over in gesprek met de VO besturen en eventueel omliggende gemeentes?

Wethouder Besteman: Ja, sterker nog, we zijn daar al over in gesprek. Kijk, als het gaat om de langetermijnprognoses kunt u die in het stuk ook terugvinden. En dan ziet u ook dat als het gaat om PO de prognoses stijgen tot zo'n beetje 2030 en dan, nou, toch wel hoog blijven maar wel wat afvlakken. Als je kijkt naar de prognoses VO, dan zie je die in Rijswijk niet die grote stijging maken. Maar dat is natuurlijk wel exact de reden waarom we dat met omliggende gemeentes ook bespreken en ook gezamenlijk naar de prognoses kijken en die trouwens ook laten opstellen. Dus die gesprekken lopen al en die blijven ook lopen. Ik denk dat dat goed is om te weten. Als het gaat om, ja, een overzicht op ...

Mevrouw Koopman (D66, ter interruptie): Ja, toch nog even aan... Bij mij één aanvullende vraag over die VO. Want ik denk dat wat **mevrouw Jansen en mevrouw Kistemaker** denken en wat ik ook denk, is dat die prognose van het VO die vlak blijft, die begrijpen wij niet. Want in het PO stijgt het echt behoorlijk en dan verwacht u toch niet dat iedereen als ze middelbare school leeftijd zijn, dat die ouders gewoon gaan verhuizen? Dus die ... Er moet ergens ook een stijging in het VO komen. En die zien we niet in de prognose. En wij vragen ons af denk ik ook hoe dat nou kan? Dus dat je eigenlijk wel kunt verwachten dat die wel komt en daarop moet voorbereiden.

Wethouder Besteman: Nee, daar heeft **mevrouw Koopman** natuurlijk helemaal gelijk aan. Alleen die stijging die vindt niet in Rijswijk plaats, en dat is de reden waarom we die in onze eigen prognoses niet terug zien. En dat is ook exact de reden waarom we die in gemeenschappelijkheid met omliggende gemeenten wel opstellen. Want dat blijkt weer daaruit en dan kunnen we daar tijdig op voortborduren. En dat ben ik met **mevrouw Jansen** eens, ik vind dat we dat tijdig moeten doen. En ik vind ook, en ik denk ook dat dit integraal huisvestingsplan daar heel goed bij helpt. Want dit is wel voor het eerst dat we een lange termijn visie hebben ontwikkeld in gezamenlijkheid. En ook die lange termijn doorkijk hebben die we dus ook tijdig, iedere vijf jaar, herijken. Dus mochten zich wisselingen voordoen die we nu niet kunnen voorzien, dan blijken die tijdig op een later moment natuurlijk wel. Dan, voorzitter, ga ik nog even terug naar **mevrouw Koopman**. Zij doet de suggestie om een overzicht op Rijswijks niveau toe te voegen aan het overzicht dat ik met uw raad zal delen nog. Dat lijkt mij een zeer nuttige toevoeging. Ik moet even een slag om de arm houden, want ik weet niet of we dat zo snel kunnen leveren. Maar ik ga daar wel mijn best voor doen, want ik begrijp dat dat wel goed kan helpen bij het begrijpen en het duiden van het stuk, voorzitter. Dan ga ik nog even naar **mevrouw Jansen** over de noodbouw.

Mevrouw Koopman (D66, ter interruptie): Ja, ik denk dat uw ambtenaren daar uitstekend toe in staat zijn, want het kostte mij ongeveer een kwartier. Dus dat moet volgens mij wel kunnen.

De voorzitter: Oh, u heeft het al, dan kunt u het ook wel delen met ons.

Wethouder Besteman: Ja. Nee, dat is ook een goede suggestie van u, voorzitter. Oh kijk, het wordt al in beeld gehouden. Nou, ik heb er vertrouwen in dat dat ons dan ook zeker gaat lukken, **mevrouw Koopman**. Dus daar zie ik dan niet zoveel apen en beren op de weg, zal ik maar zeggen. Even kijken. Ja, de noodbouw. **Mevrouw Jansen**, ik hoop dat ik uw vraag nu goed begrepen heb. U geeft eigenlijk al zelf het goede antwoord hè. Er wordt nu gewerkt onder één BRIN-nummer, omdat dat, ja, bij het opstarten van die school even niet anders kan, heeft Librijn mij verzekerd. De bedoeling is wel dat dat uiteindelijk een zelfstandige school gaat worden. En ja, als het gaat om Rijswijk Buiten, hebben we natuurlijk ook heel goed naar de prognoses gekeken. En ja, zoals het er nu uitziet kunnen we opvangen wat er aan leerlingen terecht zou willen. En ook dat monitoren we natuurlijk uiterst zorgvuldig. Want we weten allemaal dat er grote druk is met Rijswijk Buiten met al die, nou ja, kinderen die daar ook heel graag naar school willen. Dus ik denk dat we daar nu goed op koers liggen, maar we houden daar zeker vinger aan de pols, voorzitter. De verordening. Ik begreep inderdaad de vraag van mevrouw Jansen verkeerd. Die is inderdaad volgens de laatste ... Of die zorgt ervoor dat we nu volgens een laatste wet- en regelgeving kunnen werken. U heeft kunnen lezen dat ... Ik zie een handje voorzitter, maar ...

Mevrouw Jansen-Dirkx (Wij, ter interruptie): Ja, voorzitter, de wethouder ging heel snel door. Hoe heet het, duidelijk wat betreft die noodbouw. Maar mijn vraag was daarbij nog, en daar wil ik graag ook nog antwoord op hebben, als het dus zo blijkt dat het nodig is dat er ook in Pasgeld nog een school komt, is het dan zo dat de school die dus nu in de noodbouw gestart wordt, ook daar zeg maar zijn vaste locatie gaan krijgen? Dat wilde ik nog even horen van de wethouder.

Wethouder Besteman: Ik begrijp die gedachtegang van **mevrouw Jansen**, maar dat is echt nu wel even een brug te ver. We houden daar de bouw van de woningen natuurlijk uiterst nauwgezet in de gaten. Librijn is op dit moment bezig met de voorbereiding om de school te starten in het noodgebouw, op de tijdelijke locatie, zoals ik dat liever noem. Dus die moeten denk ik eerst even van de grond. Maar als er later nog een plek nodig is, er is wel ruimte gereserveerd. Dus dat is misschien goed om te weten. De verordening. Nou inderdaad, de vorige verordening was vrij oud. Dus deze zorgt ervoor dat we nu volgens de laatste wet- en regelgeving kunnen werken. De VO-prognoses, nou ik denk dat we daar al over gesproken hebben. Misschien nog even tot slot de aanmeldprocedure. **Mevrouw Koopman** deed daar ook nog een suggestie voor om dat in te voeren, zoals dat ook in Den Haag is gebeurd. We zijn daarover in gesprek met de schoolbesturen. Ik vind het een goede suggestie. Ik ben ook zeer gecharmeerd van de werkwijze daar. Dat gaat overigens niet al te snel, laat ik het maar in die bewoordingen noemen. Maar het is mij veel aangelegen om die werkwijze in ieder geval te volgen. Voorzitter, **mevrouw Ten Brummelaar** ten slotte vroeg mij nog iets over de bouwkundige staat van een aantal gebouwen. Die zijn inderdaad in het rood, zoals in het schema te zien is in het plan. En ja, dat is natuurlijk ook één van de redenen waarom we met dit lange termijn integraal huisvestingsplan zijn gekomen, om ervoor te zorgen dat we op de langere termijn, nou ja, goede onderwijshuisvesting kunnen bieden op een strategisch niveau en onze kinderen in goede kwalitatief prettige gebouwen naar school kunnen, voorzitter.

De voorzitter: Dan zijn we aan het einde van de tweede termijn gekomen. Ik heb in ieder geval genoteerd dat er van het college nog een **managementsamenvatting met dit raadsvoorstel komt in aanloop naar de raadsvergadering, inclusief een totaaloverzicht scholen Rijswijk**, waar mevrouw Koopman naar verwees. Ik wil voorstellen daarom om **dit stuk als bespreekstuk aan de raad aan te bieden**, en in aanloop zien we wel of het in de raadsvergadering een akkoordstuk kan worden. Ik kijk even naar de tijd. We hebben nu de raadsvoorstellen gehad.

Pauze

13. IB 21 080 Eindrapport kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd en andere ontwikkelingen in de Jeugdbescherming

De voorzitter: We zijn weer terug. En ik zou met uw welnemen de vergadering willen vervolgen met agendapunt 14, IB brief 21 080 eindrapport kwetsbare kinderen. Agendering op verzoek van CDA met steun van Rijswijks Belang, PvdA en VVD. Ik wil vragen om CDA te komen met haar vragen. Mevrouw Schröter.

Mevrouw Schröter-Haas (CDA): Ja. Dank u wel, voorzitter. Ik ... Deze vragen waren toen naar aanleiding van mevrouw Koegler. En ik heb nu geen aanvullende vragen.

Mevrouw Koegler-Böhm (RB): Het komt wel mooi achter elkaar, dat is dan weer mooi. Ja, ik heb dit punt geagendeerd. Inmiddels hebben vanavond de regiovisie besproken. Daarin is ook terug te lezen dat het terugdringen van de wachtlijsten nu ook eindelijk echt één van de prioriteiten is. Dus niet meer alleen maar sturen op doorlooptijden, maar ook echt het terugdringen van die wachtlijsten. Nou ja, daarmee heeft Rijswijks Belang eigenlijk geen verdere vragen over dit stuk, anders dan dat we wel graag willen meegeven dat we wel heel erg geschrokken zijn van het aantal kinderen, ruim 134 in regio Haaglanden, die hebben moeten wachten op tijdige en passende hulp. Het zijn natuurlijk niet allemaal Rijswijkse kinderen en jongeren en hun

ouders, maar het is eigenlijk wel gewoon veel, te veel. Dat moet ook echt anders. En ik weet ook dat de wethouder die zorg met me deelt. En daarbij wou ik het laten.

Mevrouw Maliepaard (PvdA): Nou ik sluit me aan bij de woorden van mevrouw Koegler. We zijn blij te lezen dat het aantal kinderen op de wachtlijst flink is afgenomen. Wel was die weer iets gestegen in juni. Zeventien kinderen waarvoor nog geen passende hulp was gevonden. Hoeveel van deze kinderen kwamen uit Rijswijk? En zijn er inmiddels nieuwe cijfers bekend?

De heer Ezinga (VVD): Nee, ook mede naar aanleiding van de bespreking van de regiovisie en het stuk nogmaals eens even goed doorgelezen te hebben, zijn de zorgen natuurlijk al wel bekend en ook al vaker besproken in andere gremia en in andere voorstellen. Dus ik wou het ook hierbij laten.

De voorzitter: Dank u wel. Zijn er andere fracties die nog vragen hebben over deze IB brief? Zo niet, dan wil ik de wethouder Bentvelzen in de gelegenheid stellen om antwoord te geven in eerste termijn. Wethouder Bentvelzen.

Wethouder Bentvelzen: Ik wil **mevrouw Koegler** inderdaad aangeven dat het beeld voor Rijswijk zeker veel genuanceerder ligt dan het rapport an sich. Niet om het weg te nemen dat het niet goed is geweest, dat we zes maanden onder verscherpt toezicht hebben gestaan. Dat we er ook alles aan doen om dat te verbeteren. Maar voor Rijswijk gaat het om één jeugdige die langer dan drie maanden op jeugdhulp heeft gewacht. Eén van de 134 uit het rapport. En daarmee denk ik dat ik voldoende antwoord heb gegeven op dit geagendeerde stuk, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Nog behoefte aan een tweede termijn? Ik zie iedereen nee schudden.

14. RA 21 057 Bestuur KRSV Vredenburg - Huur kantine en kleedkamers en energierekening tijdens Covid19 Lock down

Dit agendapunt is vervallen, zie agendapunt vaststelling agenda voor de mededeling over dit agendapunt.

15. IB 21 069 Evaluatie Tweede Kamerverkiezingen

De voorzitter: Dan ga ik over naar agendapunt 16, IB 21 069 evaluatie Tweede Kamerverkiezingen. Op verzoek van BVR, met steun van PvdA geagendeerd.

De heer Van den Berg (BVR): Voorzitter, de IB brief evaluatie Tweede Kamerverkiezingen. Beter Voor Rijswijk was enigszins verbaasd over de toch wel zeer positieve toonzetting in de brief dat alles eigenlijk heel goed is verlopen. Toch hebben wij wel toch een aantal aantekeningen te maken over het verlopen van de verkiezingen. Er is een brief uitgegaan vanuit de gemeente met de verkeerde stembureaus naar een aantal ouderen. Naderhand hebben we een brief moeten toezenden naar de ouderen en dat hebben we moeten corrigeren. Er was een stukje over het halal eten wat zou worden opgediend aan de mensen die op de stembureaus werkten. Daar zou nog een evaluatie van plaatsvinden. Dat vinden wij nou niet terug in het rapport. Voorzitter, er was een bureau ingehuurd voor het begeleiden van de verkiezingen. Deze hebben hun

werk goed gedaan. Echter ten einde vlak voor de verkiezingen werd het bureau zich afgemeld en hebben we een gepensioneerde moeten invliegen om de werkzaamheden van het bureau over te nemen. De vraag van Beter Voor Rijswijk is, hebben we intern binnen Rijswijk nu wel de zaken op orde om bij de volgende verkiezingen gewoon zelf de verkiezingen te organiseren en dat we niet meer afhankelijk zijn van een extern bureau om dit te doen? Dat zijn mijn vragen en opmerkingen in de eerste termijn.

Mevrouw Van Nunen (PvdA): Ja, voorzitter, wij hebben dat ondersteund. Mijnheer ... De burgemeester heeft zijn microfoon aan staan. Oh, ja. Wij hebben die brief of dit verslag ook geagendeerd. De burgemeester zet steeds zijn microfoon aan, uit, aan, uit, aan, uit geloof ik. En nu weer uit. Het ... Hè ik ben helemaal van mijn à propos. Wij hebben dat onderzoek ondersteund van BVR, ook omdat wij wat geluiden hoorden over de procedure tijdens de verkiezingsdagen zelf. En dan gaat het vooral om de communicatie. Allereerst wel heel complimenten voor de moeilijke omstandigheden waaronder deze verkiezingen moesten worden georganiseerd. Dus allereerst daar complimenten voor. Maar de communicatie naar de stembureauleden was op de dag van de verkiezingen, of de dagen moet ik zeggen, ook niet altijd even, ja, helder. Dat betekent dat de e-mails nog werden verstuurd naar de thuisadressen begreep ik van de stembureauleden, terwijl ze er al niet meer waren, maar gewoon op het stembureau zaten. Dus in die zien, dat had even vooraf wat beter denk ik gecommuniceerd moeten worden. Maar het is eigenlijk ook een praktisch punt van, waar ben je bereikbaar op het moment dat je dienst hebt, om het zo te noemen. En we hoorden geluiden over de, ja, de aanlevering van de stembussen, de folderstembussen op het stadhuis, wat ook vrij chaotisch liep. Maar goed, nogmaals allereerst complimenten. Maar toch misschien wel wat leerpuntjes voor een volgende keer. Voorzitter, dat waren mijn opmerkingen. Maar ik word enorm afgeleid nu. Oké.

Mevrouw Koopman (D66): Ja, een korte aanvulling naar aanleiding van wat mevrouw Van Nunen net aangaf. Niet alleen de communicatie naar de leden van het stembureau, en dat kan ik beamen want ik was er zelf. Maar ook de voorbereiding met de locaties waar de stembureaus waren, liep behoorlijk chaotisch. In sommige stembureaus is zelfs wel drie keer dezelfde vragen gesteld. Die waren blijkbaar niet vastgelegd. Dus ik denk dat voor het komende jaar, dat er toch echt wel goed op ... Goed rekening mee wordt ... En dat het ook goed qua dossiervorming, zodat niet iedereen opnieuw continu wordt benaderd met allerlei zaken. En dat miste ik inderdaad ook in de evaluatie die, nou, misschien niet heel erg zelfkritisch was.

De heer Ezinga (VVD): Ja, ik heb ook een aantal vragen die ik graag zou willen stellen. We hebben ook kennis genomen van deze evaluatie. Een aantal vragen komen tot ons. Nu verdwijnt mijn beeld, dat is natuurlijk altijd een beetje vervelend. Wij lezen op pagina 2 van de memo, en daar geeft het college aan dat er een brief met foutieve informatie is verstuurd aan de kiezers die per post mogen stemmen. Hoe heeft dit kunnen gebeuren? Waar was de controle op de verstuurd informatie? En is het college tevreden hoe dit uiteindelijk is opgelost? Dat wil zeggen, een week voor de verkiezingen. Tevens zien we op pagina 2 dat het college aangeeft dat er een bijzonder stembureau was ingericht in het verzorgingstehuis van het Vredenburg. Waarom precies deze locatie? En vindt het college dit een handelswijze voor herhaling vatbaar? Er zijn hier immers twaalf stemmen uitgebracht totaal. Op pagina 3 en 4 geeft het college aan dat er sprake was van een datalek doordat er niet geanonimiseerde informatie na afloop op de gemeentelijke website is geplaatst. In navolging van onze eerste vraag willen wij graag van het college weten hoe dit heeft kunnen gebeuren? Of de ambtenarij voldoende getraind is in de omgang met persoonsgegevens? Dat wil zeggen, dat er direct een standaard reactie van extra

controle en bewustzijn optreedt wanneer er persoonsgegevens in het spel zijn. Overigens met het besef dat het drukke dage waren. Dit is geen aanval op de ambtenarij, en bij dezen onze waardering ook voor het werk dat er is verzet. Dat moge duidelijk zijn. En of er vanuit betrokkenen op de persoonsgegevens nog verdere stappen zijn gezet of worden verwacht? Nog twee vragen. Is het college voornemens om de stembureaus van deze verkiezingen aan te houden, weer terug te gaan naar de gebruikelijke locaties of een combinatie van deze twee te bewerkstelligen? En tot slotte, is de extern ingehuurd projectbegeleider betrokken geweest bij bovenstaande fouten? Is het college tevreden met de ingehuurd projectbegeleider? En is ondertussen al een nieuwe interne projectbegeleider verkiezingen aangesteld?

De voorzitter: Dan ga ik naar het eerste termijn voor burgemeester Verkerk.

Burgemeester Verkerk: De verbindingen zijn heel slecht. Ik heb ook maar de helft kunnen verstaan. Maar goed, ik zal proberen zo goed mogelijk de antwoorden te geven. Het waren verkiezingen onder zeer moeilijke omstandigheden in coronatijd. Dat hebt u waarschijnlijk wel goed zich gerealiseerd. Met een heel aantal nieuwe uitdagingen ten opzichte van de standaard verkiezingen. We hebben daar met volle opzet aan gewerkt. We hadden er pech mee dat de externe projectleider ongeveer drie weken voor de verkiezingen corona kreeg. En toen is de zaak overgenomen door de heer Kraakman, lid van het MT. En onder die omstandigheden hebben we uitstekend gewerkt. De externe is er dus, ja, met ziekte uitgegaan. U hoeft zich geen zorgen te maken, we hebben intussen binnen de organisatie iemand die volledig ervaren is, het aankan en de Tweede Kamerverkiezingen ... Nee, de gemeenteraadsverkiezingen van volgend jaar zal doen. Dus daar hoeft u geen zorgen over te hebben. Een aantal problemen die u signaleert hebben te maken met de nieuwe en af en toe chaotische omgeving en instructies van het ministerie om met de verkiezingen om te gaan. Er is nogal wat in het land mis gegaan met het brief stemmen. Dat viel bij ons in the end ontzettend mee. Dus er zijn maar enkele briefstemmen verkeerd aangekomen en hebben niet goed tot een verkiezingsuitslag kunnen leiden. Maar dat zijn hele kleine gevallen als je het vergelijkt met de rest van Nederland. Het kijken naar stemlokalen was ook zeer ingewikkeld, omdat je aan de coronaverreisten zou moeten voldoen. Dat betekende dat nogal wat scholen en sommige gymzalen niet gebruikt konden worden. Dus dan moet je uitkijken naar andere locaties. Maar we hadden ook locaties die één week van te voren werden afgekeurd of dat schoolbesturen of sportbesturen zich terug trokken om de zaal of de ruimte ter beschikking te stellen. En toch zijn we er in geslaagd om voldoende lokalen te hebben met de voorwaarde om dit te doen. Dit is een kleine illustratie van de ingewikkeldheden die we hadden. Daarnaast hadden we aan het begin van de verkiezingsperiode, pak 'm beet drie maanden van tevoren, een lijst van 600 namen van mensen die in het stemlokaal wilden zitten. 600, terwijl we er ongeveer 430 nodig hadden. Dus ik voelde mij zeer comfortabel met dit hele grote aantal. Ik denk, nou er zullen er wel wat afvallen, maar dan kunnen we het toch wel gemakkelijk redden. Ja, en toch kroop het coronagevoel bij veel mensen op, waardoor ze, nou pak 'm beet veertien dagen of tien dagen voor de verkiezingen zich terug trokken. Dat is wel een kleine ramp, met name als het om voorzitters van de stembureaus gaat. Ook dat hebben wij met veel inzet van mensen opgelost. Het is werkelijk een grandioze prestatie geweest hoe we in die omstandigheden toch ordentelijk verkiezingen hebben kunnen laten plaatsvinden. Dus als u zegt, nou ja, ik heb nog wel suggesties over locaties, dan hoor ik die graag. We zullen met de Tweede Kamerverkiezingen denk ik voldoende locaties hebben omdat de COVID omstandigheden beter zijn. Helaas moet je ook rekenen met de Tweede Kamerverkiezingen dat daar een hogere opkomst is. Dus dat betekent dus meer locaties en waarschijnlijk meer stembureauleden. Voor de

stembureauleden heb ik ook de regel ingesteld, we willen er minimaal vijf hebben, zodat er nog uitval zou kunnen zijn, zodat je nog rust zou kunnen nemen. In dat opzicht zijn we er in ieder geval bij de vorige verkiezingen geslaagd dat goed te doen. Maar ik houd er ook met de Tweede Kamerverkiezingen rekening mee dat je toch wat meer mensen moet hebben om ietsje flexibeler te kunnen inspelen op omstandigheden. Verder hebben we de uitslagenavond gebruik gemaakt van de grote sporthal. Met veel enthousiasme hebben veel gemeenteambtenaren zich opgegeven om voor het goede doel een hele avond door te werken. We hadden ongeveer om 3:00 uur de uitslag. Daarmee zaten we bij de eerste vijftig gemeenten in Nederland. Dus ook daar is een geweldige prestatie geleverd. Ja, er zijn natuurlijk altijd wel wat dingen die beter kunnen en daar hebben we ook rekenschap van gegeven. Daarbij zijn ook de draaiboeken en de protocollen aangepast. Dus ik denk dat we de leerpuntjes wel hebben verwerkt. En dan gaan we gewoon kijken hoe de Tweede Kamerverkiezingen lopen. Ik werp de kritiek van, nou ja, het is een beetje vriendelijk opgeschreven echt ver van mij af. Zo is het bepaald niet gegaan. We hebben kritisch gekeken. Maar ja, in het grote geheel hebben we dat dus heel goed kunnen doen. Misschien kunt u zich herinneren dat er steden waren die drie dagen hebben gedaan om de uitslag te geven, en dat waren niet de minste. Dus wat dat betreft denk ik dat we onder moeilijke omstandigheden heel behoorlijk hebben gepresteerd. En daarbij pas grote dank aan de ambtelijke leiding die hier in Rijswijk dit gedaan heeft. En dat is echt niet eventjes een 36-urige werkweek draaien, kan ik u zeggen. Dat is gewoon weken lang eerder tegen de zestig. En af en toe gebeurt dat en dan doen we dat. Dus ja, ik wou ook hier mijn grote waardering uitspreken voor het ambtelijk team die dit gedaan heeft. Maar zeker ook voor de vrijwilligers die mee hebben gedaan in de stembureaus of op andere wijze de verkiezingen hebben ondersteund. Voorzitter, dat was het.

De voorzitter: Dank u wel. Ik kijk even naar de vraagstellers rond of er nog behoefte is aan een tweede termijn.

De heer Van den Berg (BVR): Ik ben eigenlijk nieuwsgierig naar ... De burgemeester die heeft het over de Tweede Kamerverkiezingen. Weet de burgemeester meer van de coalitiesprekken dan dat er Tweede Kamerverkiezingen aankomen binnenkort in plaats van gemeenteraadsverkiezingen? Graag daar een reactie op. En natuurlijk is Beter Voor Rijswijk ook super trots op de ambtenaren. Alleen er zijn wat dingetjes fout gegaan en ik vind dat we die ook mogen benoemen. Maar ook voor het ambtenarenapparaat fantastisch. Zelf ben ik op de avond voordat de verkiezingen waren gebeld door de ambtenaren of ik ook zitting wou nemen op het stembureau. Ze hebben echt alles gedaan om het voor elkaar te krijgen. En dat was kunst- en vliegwerk, dat is echt fantastisch. Ik heb alleen nog één vraag open staan. U had halal lunchpakketten voor de mensen die op het kiesbureau zaten. Dat zou geëvalueerd worden. Die evaluatie heb ik nog niet voorbij zien komen. Dat was het voor de tweede termijn voor Beter Voor Rijswijk.

Mevrouw Koopman (D66): Ja, één opmerking nog richting de heer Van den Berg. Op basis van een steekproef van N=1 kan ik mededelen dat de lunch erg lekker was.

De voorzitter: Dank u wel. Evaluatie van de halallunches. Burgemeester Verkerk.

Burgemeester Verkerk: Ja, voorzitter, ik begrijp de grote onrust van de vertegenwoordiger van **Beter Voor Rijswijk**. Dat is een onrust waar wij allemaal mee leven. Dus daar wou ik een kleine hint naar maken en die heeft hij goed opgepikt. Dank voor uw waarnemingskwaliteiten.

16. Vragenuur

De voorzitter: Oké, dan zijn we bij agendapunt 17, het vragenuur, gekomen. Er zijn vragen gesteld door Beter Voor Rijswijk en tevens zijn inmiddels ook van het college ook de antwoorden geplaatst, manifest ondermijnende criminaliteit. Is dat voor Beter Voor Rijswijk daarmee afdoende beantwoord? Ik kijk even naar de woordvoerder.

De heer Kruger (BVR): Ik vind het alleen erg jammer dat, ja, in die toelichting die erbij staat, de burgemeester op deze manier gewoon van afmaakt. Kennelijk zijn die andere 36 burgemeesters, en dat zijn niet de kleinste burgemeester, althans, niet van de kleinste gemeentes, komen die van een andere planeet vandaan. En ik had eigenlijk verwacht dat juist in deze tijd waar we ook met problemen zitten met het gebied van verdoofde middelen en dat soort dingen. Juist door dat in de illegaliteit toch te houden door dat men het niet op een normale manier weet aan te pakken, dat dat niet wordt aangegrepen om daar solidair te zijn met 36 andere gemeentes. Dus daar kan ik alleen mijn, ja, mijn teleurstelling over uitspreken. En daar wil ik het bij laten, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Wil burgemeester Verkerk proberen de teleurstelling weg te nemen, of het maar te houden?

Burgemeester Verkerk: Nee, ik denk dat **Beter Voor Rijswijk** een slechte analyse heeft gemaakt van wat er werkelijk aan de hand is als het gaat om de aanpak van grote criminaliteit, met name drugscriminaliteit. Daar zitten grote kanten aan, daar zitten grote financiën aan, daar gaat 20 miljard in om. Nederland is wat dat betreft de belangrijkste doorvoerstaat. En ook als je kijkt naar het drugsgebruik, Nederland koploper in de wereld zo'n beetje. Ik hoor ook nog wel burgemeesters spreken over het feit dat drugsgebruik is lifestyle. Kijk, als je op zo'n manier drugsprobleem benadert als burgemeester, ja, dan heb je denk ik volstrekt niet begrepen wat de verschrikkelijke nadelige kanten zijn voor mensen aan de onderkant van de samenleving die hiermee te maken hebben. En daarnaast wordt daar weinig blijk gegeven van kennis van hoe nou de internationale criminaliteit loopt, wat daar gebeurt in transport van drugs, het maken drugs, het financieren van drugs, het wit wassen van de opbrengsten van drugs. Dat is een zeer intensief internationaal gebeuren waar Nederland in mijn optiek nogal naïef mee omgaat. Ik heb laatst nog een stuk gelezen van de burgemeester van Antwerpen, u wel bekend. Ja, over de war on drugs, werd hem gevraagd, hebben we dat niet verloren? En ja, Bart de Wever zei heel terecht, de war on drugs, zijn we die eigenlijk al begonnen? Er moet veel intensiever met de samenleving worden gecommuniceerd over wat het gebruik van drugs nou precies betekent voor volksgezondheid, voor de sociale positie van mensen, het gebruik van crimineel geld. En dat is zo langzamerhand Nederland al lang ontstegen. Het zijn dus grote geldstromen, grote drugstromen, grote stromen van personeel uit verschillende landen die hiermee bezig zijn. En ik denk dat de burgemeesters van het manifest dit onvoldoende onderkend hebben en onvoldoende kennis hebben genomen, de kennis die er wel is. Dus ik wacht met name ook op het ministerie van justitie om te zien hoe men er verder mee omgaat. Dus ik begrijp uw teleurstelling helemaal niet. U zou gewoon wat meer achter de stukken en achter de feiten aan moeten gaan.

De voorzitter: Dank u wel. Nog behoefte aan een reactie vanuit Beter Voor Rijswijk?

De heer Kruger (BVR): Ja, zeker wel. Ik kom ook niet uit een ei vandaan, en er is inderdaad zware criminaliteit. Regelmatig worden er allerlei drugslaboratoria opgeruimd, en dat is een goede zaak. Want inderdaad, wat de burgemeester benoemt, daar gaan miljarden in om. En daar heeft Nederland een belangrijke rol in, mede ook doordat, nou ja, als je gepakt wordt dan sta je morgen weer op straat. Het beleid is daar erg soft in. Maar hier ging het met name om softdrugs. En dan heb ik het niet over allerlei synthetische pillen en de bijbehorende afval wat dan gedumpt wordt in het milieu. Maar dan heb ik het echt over de wietplantjes en dat soort dingen wat vrij breed gebruikt ... Het is in Den Haag overall is het onbeperkt te koop van allerlei wisselende kwaliteit. Daar gaat natuurlijk wel wat geld in om, maar dat is niet het grote geld. En in mijn opvatting gaat het met name het punt legaliseren softdrugs. En wat de burgemeester nu net noemt ben ik het ook mee eens, dat moet je aanpakken. Maar ik vind op het gebied van softdrugs toch een wat genuanceerdere opvatting, zoals ook de andere 36 burgemeesters dat hebben, was op zijn plaats geweest. Maar goed, ik kan het verder niet beïnvloeden. Ik accepteer de verklaring zoals die dan gedaan is door de burgemeester.

De voorzitter: Dank u wel. Leidt dat nog tot een reactie vanuit de burgemeester of sluiten we het hiermee af?

Burgemeester Verkerk: Nou ik denk dat ook deze gemeente alert moet zijn op wat er allemaal gebeurt. We hadden donderdagavond een vertrouwelijke presentatie over ondermijning in Rijswijk. En daarin is zeer scherp en zeer duidelijk weergegeven dat ook Rijswijk is getroffen door drugscriminaliteit met alle uitwassen als het gaat om geweld en om financieel witwassen. Wij maken gewoon onderdeel uit van de stadsregio Rotterdam-Den Haag. We weten dat in Rotterdam, nou in ieder geval nogal wat schepen met coke tussen de bananen en crystal meth hiernaartoe komen. Crystal meth kunnen we tegenwoordig ook zelf maken. Dan zie je maar weer hoe innovatief we zijn. De ecstasy pillen leveren dermate fors geld op dat er regelmatig, nou, personenauto's met een kofferbak vol euro's, en dan praten we over tonnen en miljoenen, over de grens gaan om op een bank te worden gezet en op die manier via het bankencircuit ter beschikking komt van investeringsmaatschappijen in Nederland die op grootschalige wijze voor honderden miljoenen, waarschijnlijk miljarden, investeringen doen in vastgoed, in winkels en you name it. En dat gebeurt allemaal onder onze ogen. En deze hele business is gebaseerd op een infrastructuur, op een kennis, op een netwerk die begonnen is met de productie van softdrugs, en daarmee ook het gebruik van softdrugs. U weet ook wel dat de THC-waarde van de wietjes van tegenwoordig tien maal hoger dan wij, mijn generatie, in hun studententijd meemaakten. Daar zitten ook nog wel verslavende kanten aan. En ja, de overstap naar zwaardere drugs wordt dan gemakkelijker gemaakt. Je moet dat niet onderschatten wat dit betekent. Tot zover.

De voorzitter: Dan ga ik over naar de volgende vraag waar tevens ook al het antwoord van gepubliceerd is, gesprek jongeren skatepark. Ik kijk even naar mevrouw Jansen van Wij. Rijswijk of dat afdoende beantwoord is.

Mevrouw Jansen-Dirkx (Wij): Ja, dat waren hele duidelijke antwoorden. Ik heb alleen nog wel één vervolgvraag daarop. Ik ben benieuwd of wij ook als raad op de hoogte worden gebracht van zeg maar het ontwerp van die jongeren, daar ben ik eigenlijk wel heel erg benieuwd naar. Dus dat het gesprek heeft plaatsgevonden en dat ze een ontwerp hebben aangeboden is natuurlijk hartstikke leuk. Maar ik zou ook graag willen weten hoe dat er uit ziet.

Wethouder Besteman: Ja, dat lijkt me geen enkel probleem. Ik denk dat iedereen heel benieuwd is naar het vervolgtraject. Dus het lijkt me prima om dat met de raad te delen.

De voorzitter: Oh sorry, nou ben ik in de fout. De laatste vraag betreft de reclame-uitingen en locatie kermis van Beter Voor Rijswijk. Ik zie dat de antwoorden niet op iBabs staan, dus ik denk dat die er nog niet zijn. Dus kort aan ...

De heer Kruger (BVR): Dan kan ik waarschijnlijk even ... Even omdraaien, want we gaan erg snel vanavond. Dat vind ik erg prettig, maar dat even ter zijde. Nee, want ik had dus gevraagd ... Ik ... Vorig jaar is er een verordening is aangepast. Daar is met name is daar aangegeven dat er voor plaatsing van reclame-uitingen voor niet-commerciële doeleinden dat zou dan een vergunning moeten worden aangevraagd en die zou dan door de gemeente kunnen verstrekt. Nou hebben ik trouwens ook gevoegd bij de stukken voorbeelden van borden zelfs van de gemeentereiniging. Ik heb borden van het strandwalfestival. Nu staat heel Rijswijk vol met borden van een kermis die hier komt. En de hele Plaspoelpolder is door het bedrijfschap volgeplakt en de vloeren zijn vol gekalkt met allerlei namen erop in het groen. Mijn vraag is, hoe is de handhaving op dit vlak. Ik merk daar niks van. En ik vraag dit ook speciaal, omdat ik begrepen heb dat de burgemeester niet voornemens zou zijn om straks bij de gemeenteraadsverkiezingen lokale partijen die onder voorwaarde gewoon hun uitingen willen doen met betrekking tot de verkiezingen, dat zou dan onmogelijk gemaakt moeten worden. Ik kan dat niet rijmen met elkaar en hoe dat nou zit. Maar misschien kan de burgemeester me ook gerust stellen dat ze op dezelfde manier behandeld worden als diegene die nu die borden hebben geplaatst. En daar ben ik erg nieuwsgierig naar. En ja, de andere antwoorden die dus niet op iBabs staan, dat zie ik dan nog wel tegemoet. Ik heb ze trouwens al ingestuurd met een aantal concrete voorbeelden die ik heb waargenomen de afgelopen weken. Dat was mijn vraag.

Burgemeester Verkerk: Ja, we zijn al een paar weken met elkaar in gesprek over borden. Dus het verbaast me niet dat de fractievoorzitter van **Beter Voor Rijswijk** er hier ook weer over begint. In een aantal instanties is hem uitgelegd hoe het bordensysteem werkt. In ieder geval door de griffier als het gaat om verkiezingsborden van politieke partijen. Dat is gewoon op grond van de APV verboden, en dat is het al een tijdje, dus dat is duidelijk. Hoe het dan zit met andere borden, hebben wij dacht ik ook in eerdere instantie al een keertje besproken. Er wordt dus gehandhaafd op grond van de APV artikel 111. Ja, misschien dat er af en toe eentje heel snel opduikt als er weer een ander weg is. Maar ik kan u zeker aangeven dat onze BOA's en andere betrokken ambtenaren daar wel op rechercheren en daar ook wel dingen op aanpakken. Dus ik begrijp eigenlijk de onduidelijkheden niet die u signaleert.

De heer Kruger (BVR): Nou ik vind het antwoord niet helemaal bevredigend. Want als ik concreet vraag wat dus die adverteerders door heel Rijswijk heen ... Niet toevallig een bordje, nee heel Rijswijk. Hebben die allemaal een vergunning aangevraagd en gekregen? Dat heb ik niet begrepen. En als laatste is het verhaal dat politieke partijen hun mening niet meer mogen uiten op deze manier, dat is wat vreemd. Er is destijds wel over gesproken, maar er is toen nagelaten om in de tekst van de APV aan te geven dat uitgesloten waren voor het plaatsen van borden met betrekking tot de verkiezingen, dat dat uitgesloten zou zijn van de regeling. En dat heeft men nagelaten. Dus ik heb alleen maar te maken met de tekst zoals die staat in de APV, en niet wat ervan bedacht wordt. Ik bedoel ... Want het is met name is het van belang straks dat lokale partijen zich kunnen manifesteren. Ze hebben geen landelijke steun, geen spotjes via de ster van, ga stemmen op de Partij

van de Arbeid of die en die. Die mogelijkheden hebben zij niet, zij moeten het doen met zeer beperkte middelen. Vandaar ook dat ik, ja, daar ontzettend veel moeite mee heb. Te meer omdat het helemaal expliciet niet in de APV is opgenomen dat er censuur wordt opgepast voor lokale partijen die niet commerciële bordes willen plaatsen. Ja, dat is de opmerking, die wil ik er toch wel aan toevoegen.

Burgemeester Verkerk: Ja, voorzitter, ik heb het vanavond nog eens nagevraagd bij het bureau handhaving. Het is echt zo dat op grond van artikel 8.11 van de APV precies staat omschreven dat er gehandhaafd wordt en hoe wij handhaven. Misschien moeten we het toch dan maar een keertje in een toelichtend gesprek nog eens uitleggen. Het spijt me zeer dat ik u, ja, vanavond niet tevreden kan stellen. Soms is dat zo, omdat feiten en de juridische orde, ja, echt anders liggen dan u denkt. En als u ervaring is van, nou ja, ik zie gewoon te weinig handhaving, **dan moeten we daar gewoon nog maar eens een keer met mijn mensen in een gesprek, dan nog preciezer toelichten hoe het zit.** Want ik heb een beetje het gevoel dat we langs elkaar heen praten en dan helpt een gesprek gewoon heel goed. Mag ik u uitnodigen?

De heer Kruger (BVR): Dan neem ik de uitnodiging van harte aan.

17. Sluiting

De voorzitter: Dan is het inmiddels 22:11 uur en dan zijn we klaar met deze vergadering. Hartelijk dank voor jullie aanwezigheid en tot de volgende keer.